

Nerevidirano trimesečno poročilo
o poslovanju za obdobje
januar - marec 2016
za družbo UNIOR d.d.
in Skupino UNIOR

Zreče, maj 2016

Ključni podatki o poslovanju SKUPINE UNIOR

(v tisoč EUR)	I-III 2016	I-III 2015
Poslovni izid		
Prihodki od prodaje	58.629	57.368
EBIT	8.523	7.373
EBITDA	12.769	11.103
Čisti poslovni izid	6.934	5.685
Finančni položaj		
Celotna sredstva	341.821	358.061
Celotni kapital	150.828	147.573
Finančne obveznosti	127.762	151.265
Poslovne obveznosti	51.966	50.468
Kazalniki donosnosti		
EBIT marža (v%)	14,54	12,85
EBITDA marža (v%)	21,78	19,35
ROA - donosnost sredstev (v%)	2,04	1,60
ROE - donosnost kapitala (v%)	4,81	4,03
Kazalniki finančnega zdravja		
Kapital / Celotna sredstva (v%)	44,12	41,21
Zaposleni		
Skupina (odvisne družbe) - konec obdobja	3.041	2.970
Skupina (odvisne in pridružene družbe)	3.782	3.748

Ključni podatki o poslovanju družbe UNIOR

(v tisoč EUR)	I-III 2016	I-III 2015
Poslovni izid		
Prihodki od prodaje	43.855	43.714
EBIT	5.134	4.382
EBITDA	7.710	6.759
Čisti poslovni izid	3.842	3.134
Finančni položaj		
Celotna sredstva	281.875	292.387
Celotni kapital	112.008	108.926
Finančne obveznosti	120.778	138.313
Poslovne obveznosti	40.596	38.382
Kazalniki donosnosti		
EBIT marža (v%)	11,71	10,02
EBITDA marža (v%)	17,58	15,46
ROA - donosnost sredstev (v%)	1,37	1,07
ROE - donosnost kapitala (v%)	3,55	2,96
Kazalniki finančnega zdravja		
Kapital / Celotna sredstva (v%)	39,74	37,25
Zaposleni		
Zaposleni - konec obdobja	2.104	2.063

VSEBINA

1	Uvodna pojasnila	4
2	Izjava članov posloводства	4
3	Predstavitel družbe	5
4	Programi in dejavnost družbe	7
5	Pomembnejši dogodki v prvih treh mesecih leta 2016	15
6	Najpomembnejši trgi in kupci	16
7	Delnice	20
8	Zaposleni	23
9	Korporacijsko upravljanje	24
9.1	Uprava.....	24
9.2	Kolegij uprave.....	25
9.3	Nadzorni svet.....	26
9.4	Skupščina.....	26
9.5	Trgovanje z delnicami uprave in nadzornega sveta.....	27
9.6	Izjava o upravljanju družbe in skladnosti upravljanja družbe z določbami Kodeksa upravljanja javnih delniških družb.....	28
9.7	Poslovna tveganja.....	29
10	Poslovno poročilo	31
10.1	Razmere v gospodarstvu.....	31
10.2	Prodaja.....	32
10.3	Proizvodnja in storitve.....	33
10.4	Uspešnost poslovanja.....	34
10.5	Kazalniki poslovanja.....	36
10.6	Ključni kazalniki poslovanja (KPI – Key Performance Indicators).....	37
10.7	Finančni položaj.....	38
10.8	Naložbe.....	40
11	Računovodski izkazi	42
11.1	Bilanca stanja na dan 31.3.2016.....	42
11.2	Izkaz poslovnega izida za obdobje od 1.1.2016 do 31.3.2016.....	44
11.3	Izkaz drugega vseobsegajočega donosa.....	45
11.4	Izkaz denarnih tokov.....	46
11.5	Izkaz gibanja kapitala.....	47
11.6	Pojasnila k računovodskim izkazom.....	48
11.6.1	<i>Bilanca stanja</i>	48
11.6.2	<i>Izkaz poslovnega izida</i>	48
11.6.3	<i>Izkaz vseobsegajočega donosa</i>	49
11.6.4	<i>Izkaz denarnih tokov</i>	49
11.6.5	<i>Izkaz gibanja kapitala</i>	50
11.7	Upravljanje s tveganji.....	50
11.8	Dogodki po bilanci stanja.....	51
12	Skupina UNIOR	52
12.1	Sestava Skupine UNIOR.....	52
13	Konsolidirani računovodski izkazi	54
13.1	Konsolidirana bilanca stanja Skupine UNIOR na dan 31.3.2016.....	54
13.2	Konsolidiran izkaz poslovnega izida Skupine UNIOR za obdobje od 1.1.2016 do 31.3.2016.....	56
13.3	Izkaz drugega vseobsegajočega donosa Skupine UNIOR.....	57
13.4	Konsolidirani izkaz denarnih tokov Skupine UNIOR.....	58
13.5	Izkaz gibanja kapitala Skupine UNIOR.....	59
13.6	Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom.....	60
13.6.1	<i>Konsolidirana bilanca stanja Skupine UNIOR</i>	60
13.6.2	<i>Konsolidirani izkaz poslovnega izida Skupine UNIOR</i>	61
13.6.3	<i>Izkaz vseobsegajočega donosa Skupine UNIOR</i>	62
13.6.4	<i>Izkaz denarnih tokov Skupine UNIOR</i>	62
13.6.5	<i>Izkaz gibanja kapitala Skupine UNIOR</i>	62

1 Uvodna pojasnila

V skladu z določili Zakona o trgu finančnih instrumentov in s Pravili Ljubljanske borze vrednostnih papirjev družba UNIOR d.d., Kovaška cesta 10, 3214 Zreče objavlja nerevidirano nekonsolidirano trimesečno poročilo za leto 2016 družbe UNIOR d.d., in nerevidirano konsolidirano trimesečno poročilo za leto 2016 Skupine UNIOR. Pomembnejše spremembe podatkov, ki so vsebovani v prospektu za borzno kotacijo, družba sproti objavlja v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze vrednostnih papirjev SEOnet ter na spletnem naslovu družbe www.unior.si. Nerevidirano trimesečno poročilo družbe UNIOR d.d. in Skupine UNIOR je na vpogled na sedežu družbe UNIOR d.d., Kovaška cesta 10, 3214 Zreče, objavljeno pa je bilo tudi na elektronskem sistemu obveščanja Ljubljanske borze vrednostnih papirjev SEOnet dne 31.05.2016 ter na spletni strani izdajatelja www.unior.si.

2 Izjava članov posloводства

Uprava družbe je odgovorna za pripravo trimesečnega poročila družbe UNIOR d.d. in Skupine UNIOR ter računovodskih izkazov na način, ki zainteresirani javnosti daje resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja in izidov poslovanja družbe UNIOR d.d., in njenih odvisnih družb v prvih treh mesecih leta 2016.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov družbe UNIOR d.d. in Skupine UNIOR uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja in da računovodski izkazi Skupine UNIOR predstavljajo resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja in izidov njunega poslovanja za prve tri mesece leta 2016.

Uprava je odgovorna tudi za ustrezno računovodenje, za sprejem ustreznih sklepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi družbe UNIOR d.d. in Skupine UNIOR skupaj s pojasnili, izdelani na podlagi predpostavke o njenem nadaljnjem poslovanju ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Uprava potrjuje, da je po njenem najboljšem vedenju trimesečno računovodsko poročilo sestavljeno v skladu z ustreznim okvirom računovodskega poročanja ter da daje resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida matične družbe in vseh ostalih družb, ki so vključene v konsolidacijo Skupine UNIOR. Uprava prav tako potrjuje, da je v trimesečno poročilo vključen pošten prikaz informacij o pomembnih poslih s povezanimi osebami, sestavljen v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Predsednik in član uprave družbe UNIOR d.d., sva seznanjena z vsebino celotnega trimesečnega poročila družbe UNIOR d.d. in Skupine UNIOR za prve tri mesece leta 2016. Z njim se strinjava in ga potrjujema.

Predsednik uprave
Darko Hrastnik, univ.dipl.inž.metal.mater

Član uprave
Branko Bračko, univ.dipl.inž.str.

3 Predstavitev družbe

Zgodovina

Začetki Uniorja segajo v leto 1919, ko je bila ustanovljena Štajerska železo-industrijska družba, pri čemer ima kovaštvo v Zrečah še mnogo starejše korenine. Leta 1950 se je obrat preimenoval v Tovarno kovanega orodja Zreče (TKO) in prešel v družbeno last. V sedemdesetih letih 20. stoletja je z novimi oblikami razvoja družba dobila tudi novo ime – Unior Tovarna kovanega orodja Zreče. Leta 1997 se družba preoblikuje v delniško družbo.

UNIOR danes

Delniška družba UNIOR je organizirana v štirih programih:

- Odkovki,
- Ročno orodje,
- Strojna oprema in
- Turizem.

Poslanstvo

Smo razvojni partner pri proizvodnji, preoblikovanju in obdelavi kovin ter zaveznik narave in ljudi.

Vrednote

Naše vrednote so: odgovornost, inovativnost, odličnost in podjetnost. Naše osrednje sposobnosti so: široko tehnično in tehnološko znanje, delavnost in prepoznavanje poslovnih priložnosti v naših ključnih poslovnih segmentih. Naše osrednje sposobnosti nam prinašajo naslednje konkurenčne prednosti: globalna prisotnost, nekateri programi ali podjetja v Skupini so med ključnimi igralci na segmentu tržišča ali tržišču, prilagodljivost ter konkurenčnost v ceni in kakovosti.

Vizija družbe UNIOR d.d.

Z vizijo smo si zastavili ambiciozne cilje. V letu 2020 bomo prepoznavni kot napredno mednarodno podjetje v kovinsko-predelovalni in turistični dejavnosti. Z lastnim inovativnim procesom v sodelovanju s kupci, dobavitelji, s sorodnimi podjetji in z raziskovalnimi organizacijami bomo razvijali, proizvajali in tržili rešitve z vse višjo dodano vrednostjo. Naša bruto dodana vrednost na zaposlenega bo znašala 35.500 evrov, čisti prihodki od prodaje pa 198 milijonov evrov. Bomo povezovalni člen v dinamični Skupini UNIOR, ki bo izkoriščala svoje sinergije in skupaj dosegala 255 milijonov evrov prodaje ter skupaj s pridruženimi podjetji zaposlovala 4.195 ljudi.

Skupina UNIOR

Skupino UNIOR sestavlja osemnajst odvisnih in osem pridruženih podjetij v devetnajstih državah po svetu.

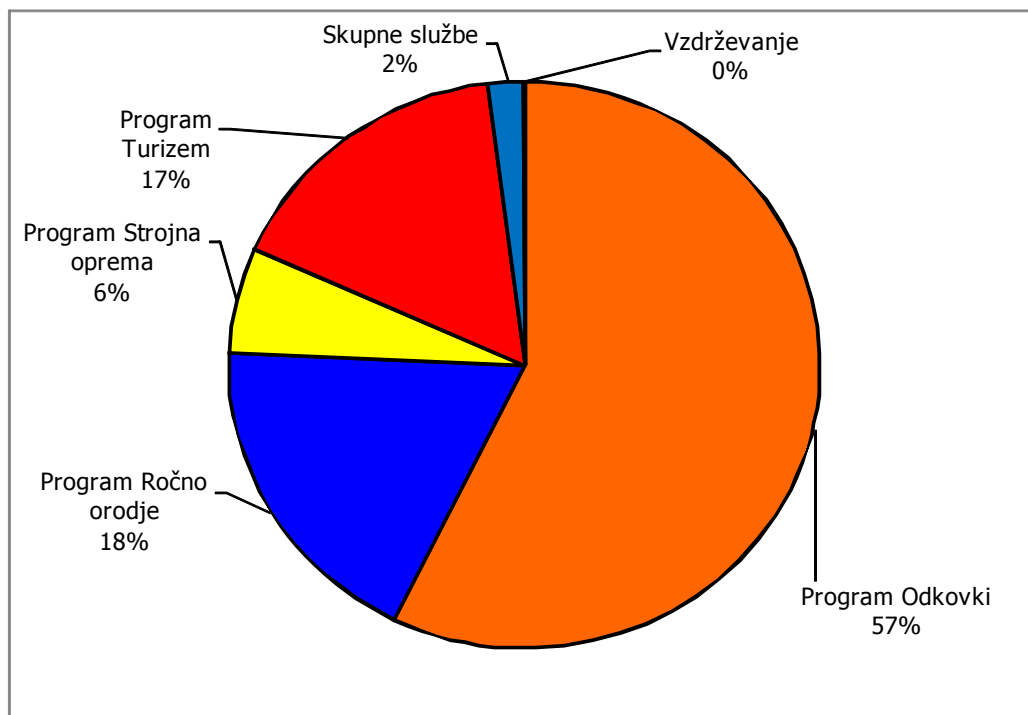
Najpomembnejši trgi Skupine Unior

Podjetje	Država	Celina
RC SIMIT	Slovenija	Evropa
RHYDCON	Slovenija	Evropa
ROGLA INVESTICIJE	Slovenija	Evropa
RTC KRVAVEC	Slovenija	Evropa
ŠTORE STEEL	Slovenija	Evropa
SPITT	Slovenija	Evropa
UNIOR PRODUKTIONS- UND HANDELSGESELLSCHAFT	Avstrija	Evropa
UNIOR BULGARIA	Bolgarija	Evropa
UNIOR TEHNA	Bosna in Hercegovina	Evropa
UNIOR FRANCE	Francija	Evropa
UNIOR HELLAS	Grčija	Evropa
UNIDAL	Hrvaška	Evropa
UNIOR ITALIA	Italija	Evropa
UNIOR KOMERC	Makedonija	Evropa
UNIOR DEUTSCHLAND	Nemčija	Evropa
UNIOR TEPID	Romunija	Evropa
UNIOR PROFESSIONAL TOOLS	Rusija	Evropa
SINTER	Srbija	Evropa
UNIOR COMPONENTS	Srbija	Evropa
UNIOR TEOS ALATI	Srbija	Evropa
UNIOR ESPANA	Španija	Evropa
UNIOR INTERNATIONAL	Velika Britanija	Evropa
UNIOR HUNGARIA	Madžarska	Evropa
NINGBO UNIOR FORGING	Kitajska	Azija
UNIOR SINGAPORE	Singapur	Azija
UNIOR USA CORPORATION	ZDA	Severna Amerika

4 Programi in dejavnost družbe

Prihodki od prodaje družbe UNIOR po programih v prvih treh mesecih leta 2016

Program Odkovki

Program Odkovki razvija, kuje, sintra in obdeluje izdelke ter sklope za avtomobilsko industrijo in druge odjemalce.

Prvi kvartal leta 2016 smo zaključili z 25,1 milijonov evrov prodaje, od tega 3,5 milijone evrov za obdelane odkovke in 1,3 milijon evrov za sinter izdelke. Bruto dodana vrednost na zaposlenega je znašala 10.244 evrov. Ključne strateške usmeritve so: povečanje dodane vrednosti, obvladovanje stroškov in prilagajanje kapacitet aktualnim zahtevam na trgu (novi projekti ojnica, združevanje velikih kupcev ZF in TRW).

Program Odkovki je najstarejši program in osnova, iz katere se je razvil današnji UNIOR. V treh mesecih leta 2016 je prispeval kar sedeminpetdeset odstotkov vseh prihodkov od prodaje družbe in v dobaviteljski verigi tudi v evropskem merilu predstavlja enega večjih proizvajalcev odkovkov.

Kupcem s področja avtomobilske industrije (več kot 95 odstotkov izdelkov gre v to panogo) ekskluzivno dobavljamo zahtevne odkovke visokih varnostnih zahtev. To so predvsem deli krmilnega mehanizma osebnih vozil, nosilni deli podvozja, ojnice in drugi odkovki, katerih skupna lastnost je, da niso osno-simetrični. Manjši del proizvodnje predstavljajo odkovki, ki jih dobavljamo v okviru družbe za program Ročno orodje.

Na trgu delujemo kot razvojni dobavitelj, skupaj s kupci pa razvijamo in optimiramo odkovke za lažjo obdelavo in najboljšimi karakteristikami uporabe. Smo dobavitelj direktno do OEM neposredno na montažni trak avtomobilskih proizvajalcev, ter »Tier 1« in »Tier 2« dobavitelj. Kot

dobavitelj avtomobilske industrije smo zavezani aktualnim standardom kakovosti. V ta namen smo pridobili ISO standard ISO/TS 16949, kupci pa poleg tega redno spremljajo in preverjajo kakovost naših izdelkov, točnost dobav in splošne konkurenčne sposobnosti.

Vse pomembnejša postajajo tudi naša hčerinska proizvodna podjetja UNIDAL d.o.o. na Hrvaškem in NINGBO UNIOR Ltd. na Kitajskem. Na račun le-teh se že uvrščamo med globalne proizvajalce odkovkov in kot taki ostajamo v trendu svetovnih projektov, ki nam bodo vse bolj krojili prihodnost.

Poslanstvo

Razvijamo, kujemo in obdelujemo odkovke ter sklope za avtomobilsko industrijo in druge odjemalce. Smo zanesljiv partner pri razvoju tehnologije stiskanja kovinskega prahu.

Vizija za leto 2020

Smemo globalen, sodoben in uspešen razvojni program, ki svoje mesto uveljavlja v skupini najuspešnejših avtomobilskih proizvajalcev oziroma njihovih sistemskih dobaviteljev. Cilj je 102,5 milijonov evrov prihodkov, od tega je 16 milijonov evrov prodaje obdelanih odkovkov. S proizvodnjo 25 milijonov kosov odkovkov za volanske mehanizme osebnih vozil in nad 20 milijonov kovanih ojnica se uvrščamo na prvo oziroma drugo mesto med kovačnicami naše branže v evropskem prostoru. Bruto dodana vrednost na zaposlenega znaša 35.000 evrov.

Strategija

Strategija razvoja Programa Odkovki bazira na ključnih predpostavkah stroškovno konkurenčne in tehnološke prednosti naše proizvodnje ob kontinuirani rasti povpraševanj po toplo kovanih odkovkih in trenutnem trendu negativne rasti naložb v to branžo. Na evropskem trgu nameravamo obdržati dominanten položaj na področju kovanja toplo kovanih jeklenih odkovkov krmilnih mehanizmov osebnih vozil, na področju ojnica pa nameravamo prehiteti konkurenco in se zavihteti na drugo mesto po količini dobav, po pomembnosti projektov pa nam je cilj preboja v sam vrh. Odkovki so zadnje desetletje skrbno usmerjali ritem investicij v tehnologijo, orodjarstvo in modernizacijo kovaštva, obenem pa nadgrajevali ponudbo z razvojem oddelka obdelave odkovkov.

Obvladujemo kompleten razvoj in tehnologijo izdelave vseh proizvodnih orodij, raznolik strojni park v kovačnici pa nudi možnost konkurenčne izdelave tako maloserijskih kot tudi masovnih pozicij. Kupcem lahko poleg kovanja s kladivi ali prešami nudimo še celotno paleto termičnih obdelav, finalne obdelave in testiranja odkovka, kakor tudi nadgradnjo v obliki mehanske obdelave odkovkov. Tehnično imamo vse potrebne resurse za zagotavljanje zahtevanega nivoja kakovosti najbolj zahtevnih uporabnikov iz vrst avto industrije, poleg tega pa nam naveza na bližnjo jeklarno in lastna strojogradnja dajeta potencial in konkurenčno prednost, ki je druge, sorodne kovačnice še nimajo. Lokacijska razpršenost, ki je podlaga za specializacijo nam gre v prid nižanja stroškov, globalnost, ki jo dosegamo s kovačnico na Kitajskem, pa smo si ustvarili potrebni pogoj za pridobivanje velikih – globalnih projektov. Prav to slednje nas uvršča med globalne igralce in odpira naslutene možnosti rasti in razvoja blagovne znamke Unior – odkovki na tržiščih kot so Mehika/ZDA, Rusija ali latinska Amerika. Vabila za aktivnejši nastop na teh trgih prihajajo iz vrst velikih avtomobilskih koncernov, ki od nas - strateških dobaviteljev to enostavno pričakujejo.

Program Ročno orodje

Uvrščamo se med pet najpomembnejših evropskih proizvajalcev ročnega orodja, naši izdelki pa so prisotni na vseh petih celinah.

Pri proizvodnji ročnega orodja, upoštevamo najnovejša tehnološka dognanja, sledimo zadnjim trendom in se prilagajamo novim potrebam in navadam naših uporabnikov. Uporabljamo vrhunske materiale, kot sta krom in vanadijevo jeklo, ki zagotavljajo dolgo življenjsko dobo naših orodij.

Ročno orodje modeliramo s pomočjo sodobnih računalniških programov in pod budnim nadzorom ekipe izkušenih strokovnjakov za posamezna področja. Izdelujemo ga na najsodobnejših računalniško krmiljenih strojih za termično, mehansko in površinsko obdelavo materialov ter zaščito izdelkov. Smo visoko odzivni in prilagodljivi, kar še dodatno vpliva na zadovoljstvo naših kupcev.

Naše izvirne izvedbene rešitve zagotavljajo izjemno uporabnost, učinkovitost in estetski izgled orodja. Visoka dodana vrednost se odraža v funkcionalnosti, vzdržljivosti in dovršenosti. Ker so naša orodja optimalno konstruirana in ker odlično obvladujemo vse proizvodne procese, nudimo doživljenjsko garancijo za vse napake v materialu. Upoštevamo vidik ergonomičnosti in udobja ter poskrbimo za varnostne elemente, ki preprečujejo poškodbe.

Naš program obsega več kot 5.500 različnih visoko kakovostnih izdelkov, ki olajšajo raznovrstna opravila. Orodja so zasnovana za profesionalne mojstre in povečujejo njihovo storilnost. Delimo jih v več izdelčnih skupin: funkcionalni ključiči, dovršeni nasadni ključiči, učinkovite kleščice, varnoizolirano orodje za delo pod visoko napetostjo, raznovrstne škarje, celovito vodoinštalatersko orodje, vzdržljiva kovinska embalaža, ergonomični izvijači itd.

Razvijamo in proizvajamo tudi ročna orodja za specifične tržne niše, kot so kolesarska in motoristično-avtomobilska orodja. Uporabnikom omogočamo varnost pri delu na višini in (na uporabnikovo zahtevo) radio frekvenčni sistem varovanja orodij.

Poleg razvoja, proizvodnje in trženja ročnega orodja se ukvarjamo tudi z industrijskim trženjem ter razvojem in proizvodnjo hladno kovanih izdelkov. S hladno kovanimi izdelki (rotorji, statorji, gredi itd.) zadovoljujemo potrebe industrijskih kupcev.

Naše ročno orodje je dosegljivo končnim uporabnikom širom sveta. Vključujemo se v evropske in svetovne gospodarske tokove. S svojimi partnerji, kupci, tesno sodelujemo ter gradimo dolgoročne poslovne odnose. Večji del prodaje poteka iz matičnega podjetja v Sloveniji prek lastnih distribucijskih podjetij v Italiji, Avstriji, Nemčiji, Franciji, Španiji in Veliki Britaniji. Prodajno mrežo smo razvili tudi v ZDA in Singapurju, kjer imamo tudi hčerinski podjetji. V Vzhodni Evropi imamo lastna distribucijska podjetja v Rusiji, Bolgariji, Romuniji, Madžarski, na jugu Evrope pa v Makedoniji, Bosni in Hercegovini, Srbiji in Grčiji.

Naši izdelki ustrezajo zahtevnim svetovnim standardom kakovosti. Delujemo tudi po modelu poslovne odličnosti EFQM, kar pomeni, da so vsi zaposleni vpeti v procese snovanja izboljšav kakovosti in se učijo drug od drugega. Smo in ostajamo eden največjih Evropskih proizvajalcev visoko kvalitetnega ročnega orodja pod blagovno znamko Unior.

Poslanstvo

Razvoj, proizvodnja in trženje visokokakovostnih ročnih orodij in hladno kovanih izdelkov ter izvajanje storitev industrijskega trženja.

Vizija za leto 2020

Smo vodilni svetovni proizvajalec nekaterih namenskih ročnih orodij, smo med 5 največjimi proizvajalci splošnih orodij in smo eden izmed petih največjih proizvajalcev hladno kovanih asimetričnih izdelkov v Evropi, merjeno po prihodkih od prodaje in po diverzifikaciji asortimaja. Cilj za leto 2020 je 37 milijonov evrov prodaje, od tega bomo s programom hladnega kovanja realizirali 3,5 milijonov evrov. Bruto dodana vrednost bo dosegla 34.000 evrov na zaposlenega.

Strategija

Svetovna profesionalna potrošnja ročnega orodja z vidika nabavnih cen grosistov, asortima enak UNIOR-ju, znaša 4,2 milijarde evrov. Tržni delež UNIOR-ja znaša 1,07 odstotka in je primerljiv s konkurenti. Prihodki od prodaje ročnega orodja bi naj naraščali okrog 3 odstotke na letni ravni, ob predpostavki, da ohranjamo in povečujemo prihodek od prodaje na že obstoječih tradicionalnih trgih vsaj za 2,5 odstotka. V večji meri bo naraščala prodaja namenskega orodja, medtem, ko se bo prodaja klasičnega orodja zmanjševala in se bo nadomeščala z novimi namenskimi orodji (orodja za kolo, orodja za brenkala, orodja za delo na višini, orodja z RFID sistemom, orodja na podlagi zahtev kupcev. Od klasičnih orodij pričakujemo povečanje prodaje na segmentih klešč in škarij. Na področju obstoječih namenskih orodij pričakujemo rast VDE orodja, kovinske embalaže in kolesarskega orodja. Zaradi prevelikega zaostajanja za konkurenco pa pričakujemo padec merilnega in pnevmatskega orodja. Trend lahko obrnemo in zadržimo obstoječo prodajo na podlagi pospešenega razvoja oz. financiranja nabave moment ključev in pnevmatike.

Na področju ročnega orodja vidimo priložnost s povečanjem obsega prodaje, kjer smo že prisotni. Pospešeno moramo iskati tržne priložnosti na novih trgih (Severna in Južna Amerika, Kitajska, Japonska, Skandinavija, Afrika,..). Vstopiti v industrijske platforme in v kataloge mednarodnih podjetij ter zasledovati tenderje (javna naročila). Še naprej delati na reorganizaciji prodajne mreže in vstopati v tržne segmente (niše). V državah Jugovzhodne Evrope moramo zaščititi tržni delež, katerega že imamo. Na področju hladnega kovanja pridobiti znanje z vidika razvoja in osvojiti nove izdelke za obstoječe in potencialne kupce. Investirati v dodatne linije za mehansko obdelavo in pol toplo kovanje ter razviti tehnologijo za kovanje barvnih kovin. Le tako bomo lahko bili konkurenčni na področju hladnega kovanja. V Zahodnoevropskih državah pospeševati prodajo v industrijo in srednje velika podjetja in k velikim obrtnikom.

Program Strojna oprema

V programu Strojna oprema razvijamo, izdelujemo inovativne, tehnološko napredne proizvode, ki kupcem zagotavljajo večjo konkurenčnost. Dejavnost smo podredili proizvodnji namenskih CNC fleksibilnih namenskih strojev za serijsko obdelavo zahtevnih izdelkov. Pri snovanju strojev vključujemo najnovejše tehnološke dosežke iz področja odrezovanja materiala. Različni razvojni koncepti in uporabljene tehnologije nam zagotavljajo visoko konkurenčnost ter mesto med najboljšimi nišnimi strojegradnjami v Evropi.

Zastavili smo si jasno vizijo, ki bi nam zagotovila poslovno primerljivost s tremi največjimi evropskimi konkurenti. Na tržišču želimo biti razpoznavni kot vodilno podjetje na področju globokega vrtanja, v sodelovanju s partnerskimi podjetji na tujih tržiščih pa bi radi dosegli globalno razpoznavnost in s srednjeročnim planom pričakovane poslovne kazalce.

Z več kot dvajsetletno prisotnostjo v avtomobilski industriji smo razvili širok asortiman konceptov strojev, s katerimi nastopamo kot nišni dobavitelj investicijske opreme. Vedno večje tehnično-tehnološke zahteve postavljajo tudi nam vedno večje izzive, ki jim lahko sledimo le z intenzivnim vlaganjem v razvoj in usposabljanje strokovnega kadra

Intenzivna vlaganja v razvoj in osvajanje novih tehnologij nam danes daje razpoznavnost na tržišču kot razvojnega dobavitelja. Tesno sodelovanje, zaupanje in dolgoletne izkušnje na obdelavah pomembnih delov motorja kot so npr. kolenčasta in odmična gred, razni elementi perifernih enot, nam zagotavlja kontinuiteto naročil. Sodobne usmeritve glede fleksibilnosti strojev zahtevajo tudi od nas nove prilagoditve ter spremembo načina razmišljanja za jutri.

Poleg popolnega zadovoljevanja potreb, zahtev in pričakovanj naših odjemalcev vpeljujemo v naš program ustvarjalnost, s tem želimo izoblikovati zadovoljnega, ustvarjalnega, sodobno razmišljajočega in v napredek usmerjenega sodelavca.

Da bi zagotovili zahtevam in pričakovanju kakovosti ter da bi bili uspešni v obdobju hitrih tehnoloških inovacij in neizprosne konkurence, smo za uskladitev sistema kakovosti s svetovno prakso izbrali standarde kakovosti ISO 9001 in VDA 6.4. Prav tako želimo biti ekološko usmerjeno, okolju prijazno podjetje, zato smo se zavezali, da bomo ravnali v skladu z zahtevami standarda ISO 14001. S tem si bomo zagotovili osnovo za zadovoljstvo naših kupcev in zadovoljstvo vseh nas.

Poslanstvo

Razvijamo in izdelujemo inovativne, tehnološko napredne proizvode, ki kupcem zagotavljajo večjo konkurenčnost.

Vizija za leto 2020

S programom Strojna oprema smo poslovno primerljivi s tremi največjimi evropskimi konkurenti. Na tržišču smo globalno prisotni ter se uvrščamo med vodilna podjetja na področju izdelave namenskih strojev za globoko vrtanje. V sodelovanju s partnerskimi podjetji na tujih tržiščih dosegamo globalno razpoznavnost in nadgrajujemo znanje in razvoj ter zagotavljamo obseg poslovanja. Cilj v letu 2020 je letna realizacija 24,5 milijonov evrov in bruto dodana vrednost 45.000 evrov na zaposlenega.

Strategija

Raven zaposlenih, znanj in učenja:

- Kompetentni zaposleni na vseh ravneh (primerno znanje, veščine, stališča, vrednote posameznikov)
- Zavzeti zaposleni (motiviranost, zadovoljstvo, prevzemanje odgovornosti, prispevek k inovativnosti)
- Optimalna struktura zaposlenih
- Komunikacijska učinkovitost (notranja in zunanja) ter udejanjanje naših vrednot, vključujoč način vodenja

Raven strank:

- Zadovoljstvo poslovnih partnerjev (kupci, dobavitelji)
- Globalna razpoznavnost programa
- Prilagodljivost specifičnim potrebam kupca

Raven procesov, organiziranosti:

- Kvalitetno izvajanje projektov (terminsko in tehnično)
- Stroškovna učinkovitost projektov in poslovanja
- Odziven in strokoven servis
- Usposobljena kooperantska mreža
- Optimalno zasedene kapacitete
- Inovativen razvoj novih izdelkov
- Obvladovanje zalog in terjatev
- Učinkovito delovanje in podpora skupnih služb

Finančna raven:

- Večja donosnost
- Rast dodane vrednosti na zaposlenega
- Brez zapadlih terjatev
- Zagotavljanje finančnih sredstev za izvedbo projektov

Ključni strateški cilji:

- Širitev na tuje tržišče (Kitajska, Severna Amerika)
- Segmentna strategija
- Ohranitev trenutne pozicije na širšem trgu
- Integriranje novih razvojnih produktov
- Zagotavljanje dolgoročnosti

Program Turizem

Življenjski slog delniške družbe Unior se kaže v vitalnosti Programa Turizem, ki se že od sedemdesetih let prejšnjega stoletja razvija na osnovi naravnih danosti in ponuja ob neponovljivih naravnih lepotah vrhunske storitve s področja športa, rekreacije, wellnesa in zdravstva. Tako Rogla kot Terme Zreče ponujata nastanitvene zmogljivosti različnih kategorij.

V programu Turizem v svojem poslanstvu približujemo naravno in zdravo življenje in v viziji ohranjamo naravne lepote, z visokokakovostnimi standardiziranimi storitvami krepimo konkurenčno prednost in dvigujemo ugled podjetja. Kakovost, rast in razvoj ter operativna in stroškovna učinkovitost so naše ključne strateške usmeritve.

Hkrati razvijamo visokokakovostno turistično ponudbo usmerjeno v zdravje in dobro počutje, aktivne počitnice, ob tem pa smo tudi reprezentativen ponudnik priprav vrhunskih športnih ekip. Želimo se uvrstiti med najboljše ponudnike v panogi in regiji.

Strateške usmeritve izhajajo iz dejstev, da sta Terme Zreče in Rogla, ki sta skupaj s Krvavcem povezana pod blagovno znamko Unitur, dobro poznana tako doma kot tudi v tujini ter da naravno okolje, trije naravni zdravilni faktorji (akratotermalna voda, pohorska šota in srednjegorska klima), raznolika turistična in športna infrastruktura ter prijazni in gostoljubni ljudje ustvarjajo pestro ponudbo za aktivno preživljanje prostega časa, sprostitev in strokovno zdravstveno rehabilitacijo. Mirno in stimulatивно okolje, primerna infrastruktura in opremljenost, pestra dodatna ponudba in profesionalni zaposleni predstavljajo optimalne pogoje za nadaljnji razvoj na področju poslovnega turizma.

Prav tako nadaljujemo, v poslovnem načrtu začrtano strategijo razvoja štirih produktnih sklopov v posameznem centru:

Terme Zreče

Temeljna produkta:

- Zdravstveni turizem (rehabilitacija, specialistične ambulante z diagnostiko, zdravstvena preventiva) & Medical wellness (razstrupljanje in zmanjševanje telesne teže, burn out, antiaging, estetska kirurgija)
- Termalni & wellness oddih (sprostitvev, razvajanje, počitnice/oddih v toplicah, čas z družino, aktivnosti v naravi, osebno trenerstvo)

Nišna produkta:

- Mice (izobraževanja, poslovna srečanja, protokolarni dogodki)
- Vrhunski šport (Šport paket, športna medicina, športni selfness)

Rogla

Temeljna produkta:

- Aktivne počitnice (aktivnosti v naravi/smučanje, pohodništvo, kolesarjenje,...; družina kot celica, doživetja skozi zgodbe v naravi)
- Vrhunski šport (Šport paket z organizacijo tekem, organizacija kampov, priprave športnikov v sobah s simulirano nadmorsko višino, mednarodna tekmovanja)

Nišna produkta:

- Selfness (dolgoročna skrb za ravnovesje telesa, duha in uma, sprostitvev, gibanje v naravi, prehrana, prepoznavanje, obvladovanje in preprečevanje stresa)
- Mice (izobraževanja, poslovna srečanja, team buildingi, športne igre, alternativne skupine)

Pri izboru zgoraj navedenih produktnih sklopov posebej poudarjamo naše ključne konkurenčne prednosti, kot so odlična lokacija z bližino avtoceste in štirih mednarodnih letališč, kombinacija naravnih zdravnih faktorjev iz neposrednega okolja (akratotermalna voda, zdravnika klima, pohorska šota), izjemna kombinacija Rogla in Terme Zreče v poletnem in zimskem času, produkti v skladu s strategijo slovenskega turizma (Aktivno. Naravno. Zeleno) ter ne nazadnje prijazni, domačni, dostopni in profesionalni sodelavci.

Poslanstvo

Približujemo naravno in zdravo življenje.

Vizija za leto 2020

Ohranjamo naravne lepote, z visokokakovostnimi standardiziranimi storitvami krepimo konkurenčno prednost in dvigujemo imidž podjetja. Razvijamo visokokakovostno turistično ponudbo usmerjeno v zdravje in dobro počutje, aktivne počitnice, ob tem pa smo tudi reprezentativen ponudnik priprav vrhunskih športnih ekip. Želimo se uvrstiti med najboljše ponudnike v panogi in regiji. Cilj za leto 2020 je 22 milijonov evrov letne realizacije, bruto dodana vrednost na zaposlenega pa bo znašala 34.000 evrov.

Strategija

Nadaljujemo začrtano strategijo razvoja osnovnih turističnih produktnih sklopov.

Strateške usmeritve izhajajo iz dejstev, da sta Terme Zreče in Rogla, ki sta skupaj s Krvavcem povezana pod blagovno znamko Unitur, dobro poznana tako doma kot tudi v tujini ter da naravno okolje, trije naravni zdravniki faktorji (akratotermalna voda, pohorska šota in srednjegorska klima), raznolika turistična in športna infrastruktura ter prijazni in gostoljubni ljudje ustvarjajo pestro

ponudbo za aktivno preživljanje prostega časa, sprostitev in strokovno zdravstveno rehabilitacijo. Mirno in stimulatívno okolje, primerna infrastruktura in opremljenost, pestra dodatna ponudba in profesionalni zaposleni predstavljajo optimalne pogoje za nadaljnji razvoj na področju poslovnega turizma.

Tudi v prihodnje se bo posebna pozornost namenjala vsebini in kakovosti ponudbe. Načrtovane aktivnosti se bodo usmerjale predvsem v razvoj in specializacijo obstoječih in novih produktov. Z dvigom kakovosti in produktno specializacijo želimo postati najboljši ponudnik izbranega produkta tako v panogi kot tudi v regiji, ob tem pa predvsem povečati zadovoljstvo našega kupca. Nestabilni vremenski pogoji skozi vse leto (tudi v času sezon) so primarni razlog za poglobljeno usmerjanje v razvoj produktov, ki so manj odvisni od vremena. Hkrati pa primerni tudi za obdobja t.i. ne sezon, ki so posebej izrazite na Rogli. V času ne sezon bomo z učinkovito organizacijo procesov optimizirali strošek dela med centroma.

Oblikovanje turističnih produktov bo v svoji vsebini prilagojeno sodobnim trendom in življenjskemu slogu (lifestyle). Pri izboru primarnih oz. top produktov bomo posebej izpostavili naše ključne konkurenčne prednosti, kot so odlična lokacija z bližino avtoceste in štirih letališč, kombinacija naravnih zdravilnih faktorjev iz neposrednega okolja (akratotermalna voda, zdravilna klima, pohorska šota), izjemna kombinacija športnega centra Rogla in termalnega zdravilišča Terme Zreče v poletnem in zimskem času, specializacija in razvoj produktov v skladu s strategijo slovenskega turizma (Aktivno. Naravno. Zeleno) ter ne nazadnje prijazno, domačno, dostopno in profesionalno osebje.

Cilji, ki izhajajo iz ključnih strateških in razvojnih usmeritev, se bodo odražali v rasti nočitev tujih gostov in trženju produktov z višjo dodano vrednostjo. Tako načrtujemo rast tržnega deleža nočitev v Sloveniji z 1,95 na 2,3 odstotka v letu 2020. S strateško razvojnimi usmeritvami se bo obstoječi infrastrukturi v obeh centrih dodalo še več vsebine, ki bo prilagojena ciljnim skupinam.

5 Pomembnejši dogodki v prvih treh mesecih leta 2016

Izbris spin-off podjetij iz sodnega registra

01.02.2016 je družba UNIOR d.d. prejela sklep o izbrisu spin-off podjetiji Tekoh d.o.o. in Caok d.o.o., 17.02.2016 pa za spin-off podjetji Preun d.o.o. in Ustvarjalec d.o.o., iz sodnega registra RS.

6 Najpomembnejši trgi in kupci

UNIOR je dobavitelj avtomobilske industrije, zato je za naše poslovanje ključnega pomena dogajanje v tej panogi. Naši glavni kupci so vsi najvidnejši proizvajalci: Volkswagen, Audi, BMW, Renault, Dacia, Peugeot, ZF Lemförder & ZF Lenksysteme, Volvo, Bosch Siemens Group, Daimler, Jtekt, GKN, Arvin Meritor in General Motors. Med drugimi panogami, iz katerih prihajajo naši kupci, kaže omeniti še obrtnike, serviserje in končne uporabnike, ki so pomembni predvsem pri programu Ročnega orodja.

Naš najpomembnejši trg je Evropska unija, kamor izvozimo preko 90 odstotkov vseh proizvodov s področja kovinsko-predelovalne dejavnosti oziroma ustvarimo skupaj s prodajo v Sloveniji skoraj 90 odstotkov vseh prihodkov od prodaje družbe. Med preostalimi trgi so za nas najpomembnejši evropski trgi zunaj EU in azijski trgi.

Program Odkovki

Podobno kot pri drugih programih je tudi pri odkovkih za kovačnico v Zrečah in Unidal na Hrvaškem, najpomembnejši trg EU, kjer ustvarimo nad 97 odstotkov vseh prihodkov od prodaje – od tega v Sloveniji le dobre tri odstotke. Izdelki so v večini (z 95-odstotnim deležem) neposredno namenjeni avtomobilski industriji (kupci so VW, Audi, Renault, Dacia, BMW, Volvo, Škoda, Porsche) in njihovim poddobaviteljem (ZF Friedrichshafen, TRW, JTEKT, SEAC, GKN, Mahle).

Svojo prodajno pozicijo smo utrdili na področju ojníc. Pridobili smo nove projekte ojníc pri grupacijah VW, VOLVO in Jaguar Land Rover, kar nam omogoča vzdrževati skupno število ojníc na nivoju preko 16 milijonov v naslednjih nekaj letih. Prisotni smo pri razvojih motorjev, ki so sestavni del hibridnih vozil. Naši največji tekmeci na najpomembnejših trgih so evropski proizvajalci (Mahle-Brockhaus, STP, Kanca, Ateliers des Janves).

Smo vodilni proizvajalec na področju krmilnih mehanizmov za osebna vozila kjer smo uspeli obdržati delež pri grupaciji ZF. Bistveno smo se okrepili pri THK (bivši TRW), kjer smo pridobili strateško pomemben projekt MQB, kar nam omogoča nadaljnjo zdravo rast pri tem kupcu. SEAC ostaja s programom za Toyoto stabilen kupec, ki napoveduje rast. Pomembne nove projekte pa smo zabeležili tudi pri kupcu JTEKT, kjer postaja vse pomembnejši delež obdelave, ki dosega več kot 4 milijone evrov v prodaji.

Na področju krmilnih delov je na naših najpomembnejših trgih zelo prisotna konkurenca iz Azije (predvsem s Kitajske in Indije). Svoje ključne prednosti v boju z njimi vidimo v sodelovanju na področju razvoja materialov z jeklarno Store Steel, sodelovanju s kupci pri razvojnih projektih, visoki produktivnosti, tehnoloških prednostih in fleksibilnosti.

Na področju obdelave napovedujemo širitev na področju obdelanih kosov za ZF, JTEKT, obdelavi vilic, prav tako pa ostajamo prisotni pri tradicionalnih kupcih, kot sta Schaeffler group in Betek.

Naši največji kupci na področju sintra so Robert Bosch Steering Automotive, Mahle, BPW, Audi, Willi Elbe. Na trgih se srečujemo z bistveno močnejšo konkurenco, kot na programu kovačnice in obdelave. Med njimi kaže posebej izpostaviti ameriško podjetje GKN, avstrijsko MibaGroup in francosko FederalMogul.

Med ponudniki sintranih izdelkov obstajajo tako velike multinacionalke kot manjši in prilagodljivi (nišni) proizvajalci.

Večji globalni proizvajalci skušajo obvladovati celotno nabavno verigo, močno je povečana tudi avtomatizacija proizvodnje, kar vse otežuje delovanje manjših, specializiranih proizvajalcev. Vendar so ti še vedno prisotni in uspešni, saj ključni kupci (avtomobilska in vse bolj tudi druge industrije) podpirajo obstoj konkurence in prilagodljivih ponudnikov.

Program Ročno orodje

Tržni delež Uniorja v svetovni profesionalni potrošnji ročnega orodja znaša 1,07% in je primerljiv s konkurenčnimi podjetji. Na trgih Evropske Unije ustvarimo 52% vseh prihodkov od prodaje, 22% pa še v ostalih državah Evrope, ki niso del Evropske Unije. Na področju Afrike ustvarimo 4% vseh prihodkov od prodaje ročnega orodja, na trgih Bližnjega Vzhoda, pa ustvarimo 12% vseh prihodkov od prodaje. Preostala prodaja pa se vrši na druge celine Azije, Avstralije in Amerike.

Možnosti rasti prodaje vidimo v posameznih nišnih in segmentnih skupinah izdelkov. Smo tržni vodje na področju kovinske embalaže, izoliranega in kolesarskega orodja. Največjo konkurenco pri klasičnem orodju nam predstavljajo proizvajalci ročnega orodja iz Nemčije kot so Gedore, Hazet, Knipex, vendar s push strategijami v posameznih državah Zahodne Evrope uspešno prevzemamo njihov tržni delež. Dodatno še izvajamo naslednje strategije:

- »Go to market«: vstopamo na nova tržišča in v industrijske platforme.
- »Pull strategija«: povečujemo obseg prodaje na trgih, kjer smo že prisotni.
- »Segmentacija trga«: povečujemo prodajo namenskih orodij v tržni segment, nišo in pridobivamo nove kupce z reorganizacijo prodajnih poti.

Povečujemo produktivnost zaposlenih v oddelku prodaje z večjo izkoriščenostjo delovnega časa za aktivno prodajo.

Ročno orodje UNIOR je kupcem dosegljivo v 90 državah sveta na vseh kontinentih. 42% vseh prihodkov od prodaje ustvarimo preko lastnih trgovskih predstavništev v tujini, preostalo pa preko ekskluzivnih distributerjev. V lanskem letu smo pridobili za 0,8 milijona evrov naročil pri novih kupcih, ki imajo tendenco rasti, to so kupci iz Egipta, ZDA, Kitajske. Prodaja novo vključenih izdelkov je v letu 2015 znašala 0,7 milijona evrov. Novo pridobljeni kupci od leta 2013 do leta 2015 so skupno realizirali prodaje v višini 4,2 milijone evrov, s čimer smo uspeli nadomestiti izpad prodaje na določenih trgih. Prav tako smo povečali delež prodaje lastnih proizvodov.

Osnovni kupci Uniorjevega ročnega orodja in hladno kovanih izdelkov so: industrija hidravlike, industrija pnevmatike, industrija za proizvodnjo vodnih črpalk, proizvodnja kmetijskih strojev (traktorji, traktorski priključki, delovni stroji), industrija težke gradbene mehanizacije, motorjev z notranjim izgorevanjem (ladijski, tovarna vozila, avtomobilska industrija, vojaška industrija, naftna in plinska industrija). Z vsemi kupci gradimo partnerski odnos in si prizadevamo, da blagovna znamka Unior postane vodilna pri profesionalnih uporabnikih ročnega orodja.

Program Strojna oprema

Dejavnost gradnje namenskih strojev je vezana na ciklična povpraševanja. Vezana je na razvoj novih tipov motorjev, ki so vezani na svetovne trende (dizel ali bencin, manjši motorji – večje moči, novi ekološki predpisi, zmanjšanje emisij, zmanjšanje teže avtomobila).

Pričakovanja naših kupcev so popolnoma jasna – nabaviti čim bolj zanesljivo-fleksibilno opremo za čim manj investicijskih sredstev. Veliko kupcev ni pripravljeno sprejeti najnovejših dosežkov ali pa se iz vidika nizkih stroškov dela v neevropskem delu odloči za enostavnejšo in hitreje dobavljivo opremo.

Naš trg je segmentiran na področja avtomobilske industrije OEM (VW, AUDI, BMW; Daimler, Škoda), ter dobaviteljski verigi TIER1 (Alfing, SAMAG, LTH).

Za zagotavljanje večjega obsega poslovanja moramo sprejeti razvojne usmeritve naših glavnih kupcev. Evropa bo kot do sedaj glavni pobudnik integriranja novih tehnologij podal večji poudarek dobaviteljem komponent. Z novimi tehnično-tehnološkimi rešitvami bomo razširili naše aktivnosti na ameriško, kitajsko in rusko tržišče, kjer se v naslednjih letih pričakuje gospodarska rast.

Usmeritev bo tudi v posebne niše obdelav, kjer želimo postati sistemski dobavitelj (obdelava kolenčaste gredi, obdelava karosernih delov podvozja avtomobila). Za zagotavljanje večjih tržnih aktivnosti smo predvideli lastna predstavništva v ZDA in Kitajski.

Strateško vidimo nadgradnjo programa z vstopom na pomembne trge z lastno blagovno znamko ali kombinirano z lokalnim proizvajalcem strojev, saj bi s tem poenostavili postservisne dejavnosti, zmanjšali riziko porekla, jezikovne prepreke ter lokalne značilnosti kupca.

Močna koncentracija prodaje strojev v avtomobilsko industrijo povzroča tudi razpršenost naših strank. Predvsem pod vplivom globalizacije sveta poskušamo zadovoljevati potrebe tudi strank v hčerinskih podjetjih velikih koncernov.

Na trgu se srečujemo predvsem z renomirano konkurenco nemških strojegradenj, ki so s tradicijo in maksimalno podporo najboljših razvojnih institutov v tehnološki prednosti, saj jim ta podpora in brezhibnost komunikacije v domačem jeziku zagotavlja strateško prednost kljub praviloma višjim stroškom končnega proizvoda.

Konkurenčnost na trgu zagotavljamo s popolno izvedbo pridobljenih projektov ter prvovrstnim servisom in kvaliteto izdelka. Le takšni izdelki nam zagotavljajo ponovna povpraševanja, uveljavljanju na trgu ter širjenje tržnega potenciala v matičnih, hčerinskih in joint-venture podjetjih.

Z visoko specializacijo na določenem segmentu si lahko pridobimo strateško prednost in pridemo v ožji krog izbrancev (TOP 3). Za povečanje konkurenčnosti moramo prioriteto izpolniti vse zaznane priložnosti in stremeti za odpravo ali minimiziranjem tveganj.

S skrbnim spremljanjem potreb naših kupcev se počasi orientiramo v razvoj še bolj prilagodljivih izdelkov, cenejših in dostopnejših izvedb, krajših dobavnih rokov ter skrbi za dobro servisno dejavnostjo, ki daje kupcu zagotovilo za brezhibno delovanje naših izdelkov – strojev.

Program Turizem

Ključni ciljni trgi, na katere se osredotočamo so slovenski trg ter države bivše Jugoslavije, Madžarska, Italija, Avstrija, Nemčija, Ruska federacija, Benelux, Češka, Poljska, Turčija in arabske države.

Primarna ciljna skupina je družina, pomembne ciljne skupine so še seniorji in pari brez otrok, vrhunski športniki in poslovni gostje. Ciljnim skupinam je skupna težnja k naravnemu, zdravemu in aktivnemu življenjskemu slogu.

Cilji, ki izhajajo iz ključnih strateških in razvojnih usmeritev, se bodo odražali v rasti nočitev tujih gostov in trženju produktov z višjo dodano vrednostjo. S strateško razvojnimi usmeritvami ter z investicijskimi vlaganji v obnovo in razvoj obstoječe infrastrukture v obeh centrih se bo turističnim produktom dodajalo še več vsebine, ki bo prilagojena ciljnim skupinam.

V strategiji do leta 2020 ohranjamo število nočitev ustvarjenih s strani domačih gostov, ob tem pa povečujemo delež nočitev s strani tujih gostov v višini 50%. Pri tem si prizadevamo, v kombinaciji z investicijskimi vlaganji v obnovo obstoječe infrastrukture, dvigniti iztrženo ceno nočitve in s specializiranimi produkti doseči višjo dodano vrednost na trgu. K temu bodo usmerjene tudi trženjske ciljne aktivnosti na tujih trgih.

V obeh centrih smo v precejšnji meri odvisni od nočitev ustvarjenih s strani slovenskih gostov, tako v Termah Zreče beležimo še posebej visok delež ustvarjenih domačih nočitev povezanih z zdraviliškim zdravljenjem. Z novo spletno stranjo in sodobnimi marketinškimi prijemi pa povečujemo število direktnih rezervacij in ob tem dvigujemo tudi iztrženo ceno naših storitev.

V trženju intenziviramo aktivnosti na tujih tržiščih, s poudarkom na naših primarnih trgih (Avstrija, Nemčija, Italija, bivša Jugoslavija in Madžarska), ob tem pa postopoma razvijamo in krepimo prisotnost tudi na trgih BeNeLux, Turčije in arabskih držav. Zastavili pa smo si tudi cilj ohranitve nočitev in prihodkov realiziranih s strani slovenskega gosta.

Z aktivnostmi povezanimi z direktnim trženjem na primarnih tujih tržiščih, zmanjšujemo odvisnost od posameznega trga in večjih touroperaterjev in agencij. S celotno prenovno spletne strani in on line rezervacijskim sistemom (real time) povečujemo delež direktnih rezervacij.

Z ukrepi ZZZS in zmanjševanjem cene zdraviliškega zdravljenja oziroma ukinitvijo dodatnih doplačil v Termah Zreče razvijamo nove samoplačniške ambulante, ob tem pa v zdravstveni dejavnosti racionaliziramo poslovanje.

Ob dejstvu, da zajemajo večji delež prihodkov individualni gostje, se na najvišja mesta uvrščajo prihodki zdravstvenih zavarovalnic, povezanih z zdraviliškim zdravljenjem v Termah Zreče. V zadnjem letu ohranjamo prihodke dveh večjih turističnih agencij na slovenskem trgu. Z novo spletno stranjo in sodobnimi marketinškimi prijemi pa povečujemo število direktnih rezervacij in ob tem tudi dvigujemo iztrženo ceno naših storitev. Zaradi specifičnosti panoge turizma imamo namreč več poslovnih partnerjev, ki pa v deležu prihodkov zajemajo manjši del.

Novi produkti, ciljno naravnane tržne aktivnosti, z ekipo sposobnih in uspešnih komercialistov, ki so specialisti za posamezna tržišča, bodo pripomogli k dvigu tujih nočitev v načrtovanem obsegu.

7 Delnice

Ob ustanovitvi delniške družbe UNIOR je bilo izdanih 2.138.200 delnic po nominalni vrednosti 8,35 evrov. Od tedaj je družba izvedla dve dokapitalizaciji. Prvo 1.12.1999, ko je bilo izdanih dodatnih 200.214 delnic, drugo pa 1.2.2010 z izdajo 500.000 novih delnic. Tako ima UNIOR na dan 31.03.2016 skupno 2.838.414 delnic, ki se od leta 2006 vodijo kot kosovne delnice. Te so izdane v nematerializirani obliki in od 21.1.2000 vpisane v centralni register vrednostnih papirjev, ki ga vodi KDD – Centralno klirinško depotna družba, d.d., v Ljubljani.

Pomembni podatki o delnicah

	31.03.2016	31.03.2015
Skupno število delnic	2.838.414	2.838.414
Število lastnih delnic	3.330	3.330
Število delničarjev	1.181	1.270
Dividende na delnico	0	0
Vrednost lastnih delnic v bilanci (v tisočih EUR)	120	120

Lastne delnice

Skupina Unior ima skupno 3.330 lastnih delnic, kar pomeni 0,12 odstotka celotnega lastništva. Delnice so v lasti družbe Unior Deutschland GmbH, Remseck in družbe SPITT d.o.o., Zreče. Družba UNIOR d.d. v svoji lasti nima lastnih delnic.

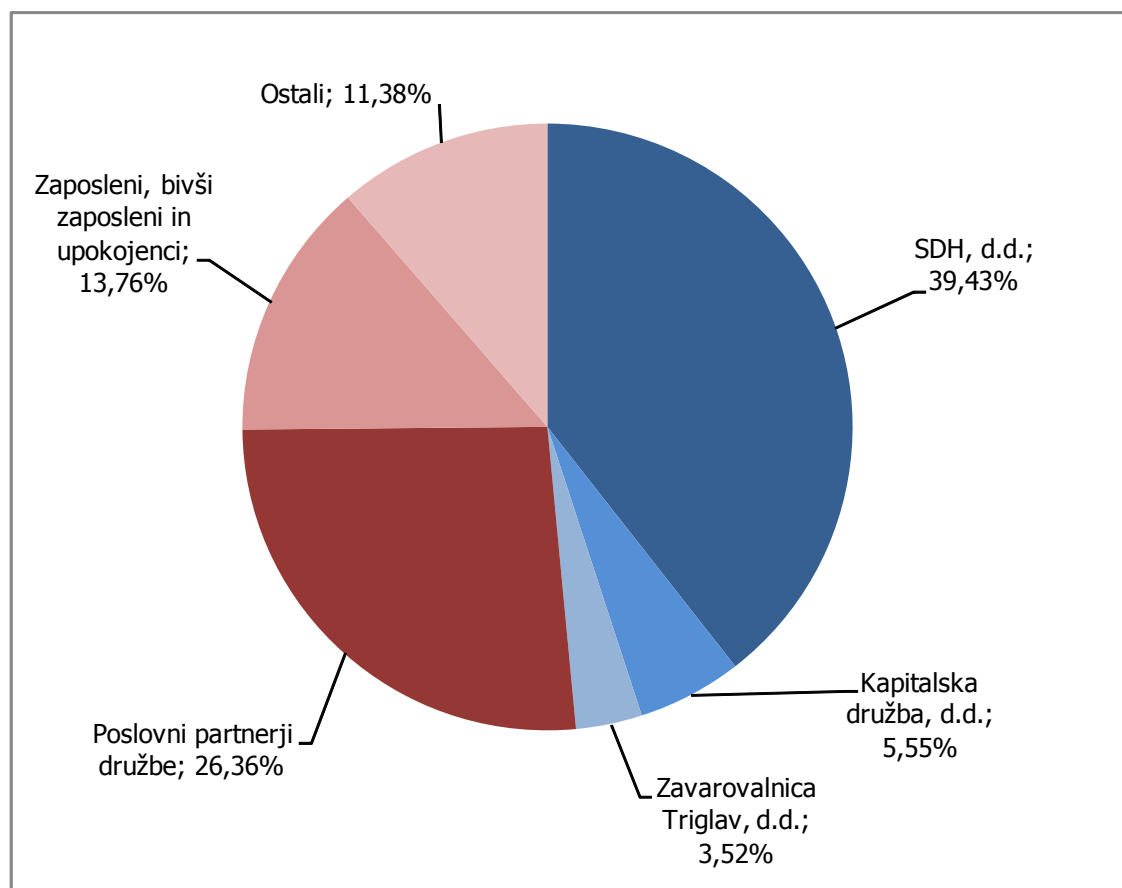
Lastniška struktura

Deset največjih delničarjev na dan 31.3.2016

Delničar	Število delnic	Lastniški delež
SDH, d.d.	1.119.079	39,43%
ŠTORE STEEL d.o.o.	346.182	12,20%
ALPEN.SI mešani fleksibilni podsklad	184.019	6,48%
KAPITALSKA DRUŽBA, d.d.	157.572	5,55%
RHYDCON d.o.o.	141.790	5,00%
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.	100.000	3,52%
ŽELEZAR ŠTORE D.P. d.d.	43.627	1,54%
BTS COMPANY, d.o.o.	29.527	1,04%
DINOS d.d.	24.885	0,88%
KOVINTRADE d.d.	19.650	0,69%
Skupaj deset največjih delničarjev	2.166.331	76,32%
Ostali delničarji	672.083	23,68%
SKUPAJ	2.838.414	100,00%

Lastniška struktura na 31.03.2016

Delničar	Število delnic	Lastniški delež
SDH, d.d.	1.119.079	39,43%
Kapitalska družba, d.d.	157.572	5,55%
Zavarovalnica Triglav, d.d.	100.000	3,52%
Poslovni partnerji družbe	748.298	26,36%
Zaposleni, bivši zaposleni in upokojenci	390.495	13,76%
Ostali	322.970	11,38%
SKUPAJ	2.838.414	100,00%

Uvrstitev delnic na borzo

14. Redna seja skupščine družbe je 21.7.2010 sprejela sklep, da se delnice družbe UNIOR d.d. uvrstijo na organizirani trg vrednostnih papirjev Ljubljanske borze. Družba je 13.7.2011 pridobila odločbo Agencije za trg vrednostnih papirjev z opr. št. 40200-10/2011-6. Prospekt je bil javno objavljen 16.8.2011, delnica pa je bila 18.8.2011 uvrščena na trg Ljubljanske borze vrednostnih papirjev. Prvi trgovni dan je bil 22.8.2011.

Obveščanje delničarjev

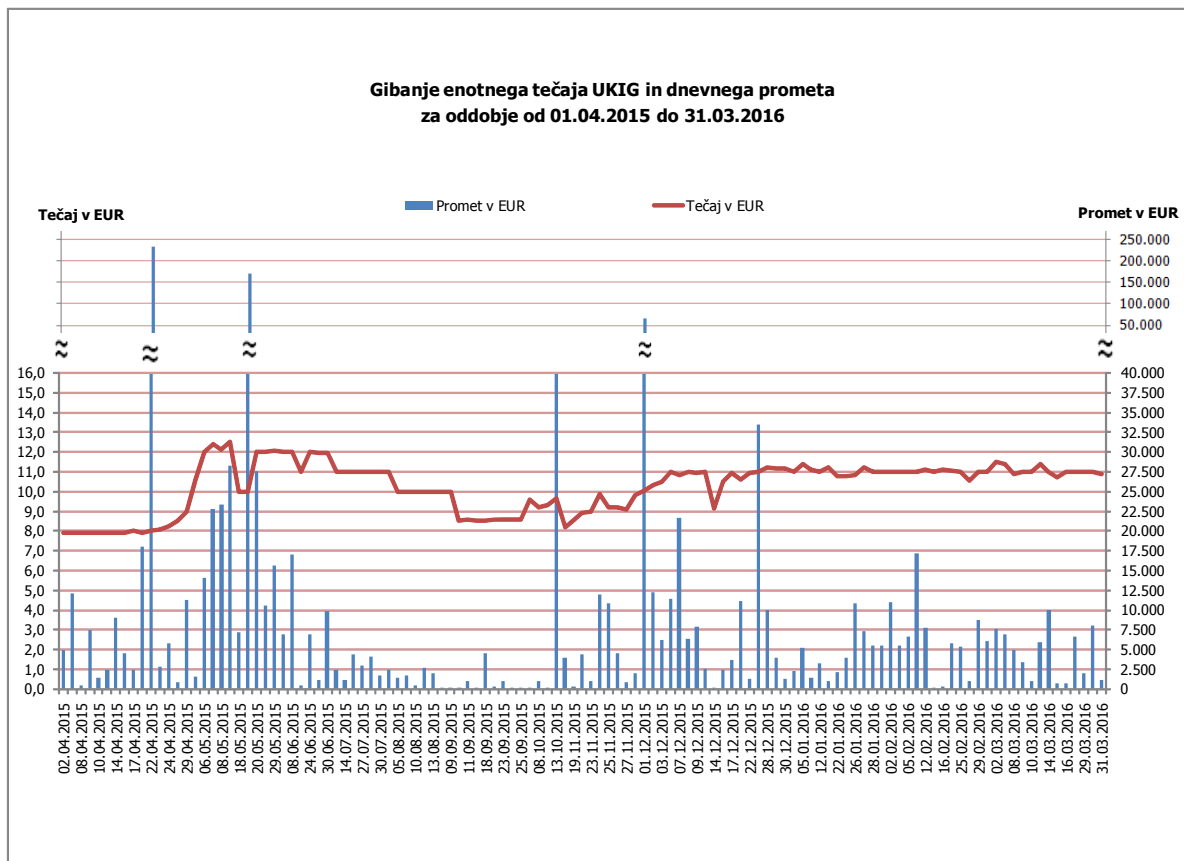
Po uvrstitvi delnic na borzo družba skladno z zakonom in običajno poslovno prakso vse delničarje in nove zainteresirane vlagatelje obvešča preko sistema elektronskega obveščanja Ljubljanske borze vrednostnih papirjev SEOnet in spletne strani družbe.

Kazalniki poslovanja na delnico

	31.03.2016	31.03.2015
Dobiček na delnico	1,35	1,10
Knjigovodska vrednost delnice (v EUR)	39,46	38,38
Prodaja na delnico (v EUR)	15,45	15,40
Denarni tok na delnico (v EUR)	2,72	2,38
Pay-out ratio	0%	0%

Trgovanje z delnicami UKIG

Tržna cena delnice UKIG konec četrtertletja na dan 31.3.2016 (zaključni tečaj) je znašala 10,90 evra. Celoti ustvarjen promet v obdobju enega leta od 1.4.2015 do 31.3.2016 je znašal 1.184.464,82 evrov. Razmerje tržne in knjigovodske vrednosti delnice na dan 31.3.2016 znaša 0,28.

8 Zaposleni

Na dan 31.3.2016 je bilo v družbi UNIOR d.d. 2.104 zaposlenih. Število zaposlenih se je v prvih treh mesecih leta povečalo za enega zaposlenega, v primerjavi s podatki izpred enega leta pa je za 2 odstotka večje. Povečanje zaposlenih na programu Odkovki in Strojna oprema je odraz povečanja proizvodnje, vendar rast zaposlenih zaostaja za rastjo proizvodnje in prodaje, na programu Turizem, pa se je število zaposlenih zmanjšalo v mesecu aprilu, ko se je zaključila zimska sezona. Število zaposlenih v ostalih programih in podpornih službah je skladno z racionalizacijo poslovanja ostalo bolj ali manj nespremenjeno. Vsi odhodi zaposlenih so bili sporazumni, večino pa predstavljajo upokojitve delavcev.

Podatki o zaposlenih

	31.03.2016	31.03.2015
Skupno število zaposlenih	2.104	2.063
- Program Odkovki	953	948
- Program Ročno orodje	395	400
- Program Strojna oprema	163	145
- Program Turizem	357	339
- Skupne službe	135	133
- Vzdrževanje	101	98
Povprečno število zaposlenih iz ur	2.082	2.077
Povprečna plača (v EUR)	1.480	1.402

Povprečne plače

Povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega je v prvih treh mesecih leta 2016 znašala 1.480 evrov in je bila v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta višja za 5,6 odstotka. Ob 0,7 odstotnem padcu cen življenjskih potrebščin pomeni to 6,3 odstotno realno povišanje povprečne plače. Neto plača se je v tem času povečala za 4,3 odstotka oziroma realno za 5,1 odstotka.

Komuniciranje z zaposlenimi

V preteklem letu smo na področju internega komuniciranja na podlagi merjenja organizacijske klime in ciljno usmerjenih delavnic pripravili načrt izboljšav za izboljšanje komuniciranja zaposlenih, ki se bodo integrirali v tem letu. Z interno komunikacijo smo s tedenskimi aktivnostmi podprli ozaveščaje vrednote zdravja in vrednote podjetništva Unior d.d. Na področju internih digitalnih medijev si prizadevamo vedno večjo uporabo interaktivnih portalov. Na področju promocije deficitarnih poklicev smo v sodelovanju s Šolskim centrom Slovenske Konjice izvedli projekt namenjen pridobivanju kadrov.

Komuniciranje z zaposlenimi v družbi Unior d.d. je urejeno in sistematično. Zagotavljamo ga mrežno in hierarhično z različnimi orodji: četrtletno z internim časopisom, po potrebi z biltenom, e-novičkami, redno z obvestili na oglasnih deskah in na intranetu. Medosebno komuniciranje poteka mrežno in hierarhično, po vnaprej določenem terminskem načrtu komuniciranja sveta delavcev, sindikatov, uprave, kolegija družbe do zborov delavcev in sektorskih sestankov.

9 Korporacijsko upravljanje

UNIOR d.d. ima dvotirni sistem upravljanja. Naloge uprave in nadzornega sveta so skladno z zakonodajo in statutom ločene tako, da uprava vodi posle družbe, nadzorni svet pa je odgovoren za nadzor poslovanja. Poleg tega v družbi deluje še kolegij uprave, ki ga sestavljajo direktorji programov, direktorji sektorjev ter predsednik in član uprave. Glavna naloga članov kolegija je, da samostojno v okviru pooblastil vodijo področja za katera so odgovorni.

Kot nejavna delniška družba smo si v preteklosti prizadevali za kar najbolj transparentno poslovanje in korektno obveščanje delničarjev ter drugih deležnikov o dogajanju v podjetju. Z uvrstitvijo naših delnic na borzo v letu 2011 smo v družbi začeli uvajati še strožje standarde korporacijskega upravljanja in s tem prilagodili naše poslovanje na zakonsko regulativo, borzna pravila in visoke standarde, ki veljajo v okolju. Tako sedaj poslujemo kot javna delniška družba.

Že v postopku priprave uvrstitve delnic na borzo smo imenovali osebo, ki je v podjetju odgovorna za odnose z vlagatelji. Vlagatelje in drugo zainteresirano javnost o vseh dogodkih v podjetju obveščamo preko borznega sistema SEOnet in spletne strani izdajatelja. Prenovljena je bila tudi spletna stran za vlagatelje, ki po novem nudi obširne in ažurne informacije o tematiki, ki zanima to ciljno skupino. S tem smo še povečali transparentnost svojega delovanja in vlagateljem omogočili dostop do informacij za kakovostne in preudarne naložbene odločitve.

9.1 Uprava

Družba ima dvočlansko upravo. Njen predsednik je Darko Hrastnik, ki je bil imenovan 31.1.2014, ko mu je nadzorni svet družbe podelil nov petletni mandat za obdobje od 1.6.2014 do 31.5.2019. Funkcijo predsednika uprave opravlja drugič, pred tem je bil dvakrat član uprave. Branko Bračko je bil kot član uprave imenovan 15.11.2012 z mandatom do 14.11.2017. Funkcijo člana uprave opravlja prvič.

Podatki o delovnih in vodstvenih izkušnjah članov uprave

Darko Hrastnik, predsednik uprave

Izobrazba: univerzitetni diplomirani inženir metalurgije

Delovne in vodstvene izkušnje:

2000–	Unior	
2012–		Predsednik uprave
2009–2012		član uprave
2007–2009		izvršilni direktor programa Ročno orodje
2004–2007		direktor programa Ročno orodje
2002–2003		član uprave
2000–2002		pomočnik direktorja programa Odkovki, odgovoren za področja: sinter, obdelava odkovkov v Slovenskih Konjicah, hladno kovanje in zahtevnejše projektne naloge
1999–2008	Višja strokovna šola v Celju,	izredni predavatelj za predmet ekonomika in menedžment
1996–2000	MPP Livarna, d.o.o., Maribor,	generalni direktor

1994–1996	TAM Metalurgija, d.o.o., direktor marketinga
1994–1994	Livarna Ferralit, d.o.o., Žalec, vodja proizvodnje
1989–1993	Livarna, d.o.o., Štore
1992–1993	tehnični direktor
1989–1992	razvojni oddelek

Branko Bračko, član uprave

Izobrazba: univerzitetni diplomirani inženir strojništva

Delovne in vodstvene izkušnje:

2012–	UNIOR d.d., član uprave
2009–2012	UNIOR Formingtools d.o.o. Kragujevac (Srbija), direktor
2009–2012	UNIOR d.d., namestnik izvršilnega direktorja programa Strojna oprema
2008–2009	Weba Maribor d.o.o., prokurist
2002–2007	UNIOR d.d., pomočnik direktorja programa Strojna oprema
2001–2002	MPP Tehnološka oprema d.o.o. Maribor, pomočnik direktorja
1994–2001	Unior d.d., program Strojna opreme, vodja tehnologije, vodja obdelave, vodja montaže, vodja proizvodnje
1992–1994	Carrera Optyl d.o.o. Ormož, pomočnik vodje proizvodnje

9.2 Kolegij uprave

Kolegij sestavljajo člani uprave, direktorji programov in sektorjev ter ostali člani kolegija, vabljeni s strani uprave. Glavne naloge članov kolegija so samostojno vodenje posameznega programa oziroma službe. Kolegij tesno sodeluje z upravo in izvršuje njene naloge na strateški in operativni ravni, deluje pa tudi kot posvetovalno telo uprave.

Kolegij družbe sestavljajo:

- Darko Hrastnik, univ. dipl. inž. metal. mater., predsednik uprave,
- Branko Bračko, univ. dipl. inž. str., član uprave,
- Robert Ribič, univ. dipl. inž. str., direktor programa Odkovki,
- Danilo Lorgar, univ. dipl. inž. kem. teh., direktor programa Ročno orodje,
- Andrej Purgaj, univ. dipl. inž. str., direktor programa Strojna oprema,
- Barbara Soršak, univ. dipl. ekon., direktorica programa Turizem,
- Marjan Korošec, dipl. org. menedž. in inž. str., direktor sektorja za splošne zadeve,
- Bogdan Polanec, univ. dipl. ekon., finančni direktor,
- mag. Boštjan Slapnik, direktor nabave,
- Zlatko Zobovič, univ. dipl. ekon., direktor kontrolinga,
- mag. Rok Planinšec, direktor sektorja ITS,
- mag. Andrej Kokol, direktor sektorja za strateški razvoj, množično inoviranje in podjetništvo,
- Ivan Bašič, dipl. org. menedž. in ing. elekt., direktor vzdrževanja,
- Dani Kukovič, univ. dipl. inž. elekt., direktor sektorja energetika.

S 1.5.2015 je bila uvedena Služba notranje revizije.

9.3 Nadzorni svet

Nadzorni svet družbe deluje v okviru pooblastil, kot jih daje 280. člen Zakona o gospodarskih družbah. Njegova glavna naloga v dvotirnem sistemu je nadzor poslov uprave in s tem varovanje interesov deležnikov v podjetju.

Na 17. skupščini družbe je bil 17.7.2013 izvoljen nov šestčlanski nadzorni svet z mandatnim obdobjem štirih let od 13.12.2013 do 12.12.2017.

Predstavniki kapitala v nadzornem svetu so:

- mag. Branko Pavlin (predsednik),
- mag. Franc Dover (namestnik),
- prof. dr. Marko Pahor in
- Drago Rabzelj, univ.dipl.ekon..

Predstavnika zaposlenih pa sta:

- mag. Marjan Adamič in
- Darko Dujmović univ.dipl.inž.str..

Nadzorni svet družbe ima oblikovani dve komisiji in sicer revizijsko komisijo in kadrovsko komisijo.

Revizijska komisija deluje v sestavi:

- Drago Rabzelj, univ.dipl.ekon. (predsednik),
- prof. dr. Marko Pahor (namestnik),
- mag. Marjan Adamič in
- Gregor Korošec, univ.dipl.ekon. (zunanji član).

Kadrovska komisija deluje v sestavi:

- mag. Franc Dover (predsednik),
- mag. Branko Pavlin (namestnik) in

Darko Dujmović, univ.dipl.inž.str..

9.4 Skupščina

Skupščina delničarjev je najvišji organ družbe, kjer se neposredno uveljavlja volja delničarjev in sprejemajo ključne odločitve. Vsaka delnica družbe prinaša en glas, glasovalne pravice pa nimajo lastne delnice. Družba nima izdanih prednostnih delnic ali delnic, ki bi imele omejene glasovalne pravice.

Uprava družbe skliče skupščino delničarjev praviloma enkrat na leto, v juniju ali juliju, z objavo na spletni strani AJPES, SEOnet-u in na spletni strani družbe – vsaj trideset dni pred zasedanjem. Pravico do udeležbe in glasovanja na skupščini imajo vsi delničarji, ki so vpisani v delniško knjigo družbe na presečni dan, ki je objavljen v sklicu ter njihovi zastopniki in pooblaščenci. Celotno gradivo za skupščino je na vpogled na sedežu družbe od sklica do zasedanja.

Uprava delničarjem na skupščini predstavi vse potrebne informacije za presojo posameznih točk dnevnega reda, pri čemer upošteva zakonske in morebitne druge omejitve glede njihovega razkrivanja.

V letu 2015 je bila 19. redna seja skupščine 10. junija 2015 delničarji pa so na njej:

- obravnavali informacijo o letnem poročilu, mnenju revizorja in pisnemu poročilu nadzornega sveta o letnem poročilu,
- odločali o dobičku za poslovno leto 2014, podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu,
- odločali o imenovanju revizijske družbe za leto 2015,
- odločali o spremembah in dopolnitvah Statuta družbe UNIOR d.d. ter
- odločali o plačilu članom nadzornega sveta.

Obvestilo o sklepih skupščine je bilo objavljeno 10.6.2015 na SEOnet-u in spletni strani družbe.

V letu 2016 bo redna seja skupščine 8. junija 2016. Sklic skupščine delničarjev s predvideno vsebino sklepov, krajem, časom zasedanja ter pogoji za udeležbo in glasovanje je bil objavljen na spletni strani AJPES, SEOnet-u in na spletni strani družbe 6. maja 2016.

9.5 Trgovanje z delnicami uprave in nadzornega sveta

V družbi UNIOR d.d. imajo notranji lastniki (zaposleni, uprava in nadzorni svet) skupaj 8,22-odstotni lastniški delež, pri čemer ima uprava skupaj v lasti 0,06, nadzorni svet pa 0,2 odstotka delnic družbe. V zadnjem koledarskem letu (marec 2015 – marec 2016) se število delnic in deleži lastništva delnic v lasti uprave in nadzornega sveta niso spremenili, kar je prikazano v spodnji tabeli.

Trgovanje z delnicami uprave in nadzornega sveta

	Lastništvo		Neto nakupi v letu
	31.03.2016	31.03.2015	
Darko Hrastnik	1.505	1.505	0
Branko Bračko	250	250	0
Uprava skupaj	1.755	1.755	0
mag. Branko Pavlin	0	0	0
mag. Franc Dover	0	0	0
prof. dr. Marko Pahor	0	0	0
Drago Rabzelj	0	0	0
mag. Marjan Adamič	5.154	5.154	0
Darko Dujmovič	658	658	0
Nadzorni svet skupaj	5.812	5.812	0
Skupno število izdanih delnic	2.838.414	2.838.414	

Kot javna delniška družba imamo oblikovan seznam oseb, ki so jim dostopne notranje informacije. Te osebe imajo tudi omejitve trgovanja pred javno objavo skladno z zakonodajo in pravili Ljubljanske borze vrednostnih papirjev.

9.6 Izjava o upravljanju družbe in skladnosti upravljanja družbe z določbami Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

Uprava in nadzorni svet družbe UNIOR Kovaška industrija d.d. izjavljata, da je bilo v obdobju januar – marec 2016, upravljanje družbe skladno z Zakonom o gospodarskih družbah, Zakonom o trgu finančnih instrumentov, Pravili Ljubljanske borze ter drugimi veljavnimi predpisi.

Izjava o upravljanju družbe je sestavni del letnega poročila za leto 2015.

Sistem vodenja in upravljanja UNIOR d.d., zagotavlja usmerjanje in omogoča nadzor nad družbo in njenimi odvisnimi družbami. Določa razdelitev pravic in odgovornosti med organi upravljanja; postavlja pravila in postopke za odločanje glede korporativnih zadev družbe; zagotavlja okvir za postavljanje, doseganje in spremljanje uresničevanja poslovnih ciljev ter uveljavlja vrednote, načela in standarde poštenega ter odgovornega odločanja in ravnanja v vseh vidikih našega poslovanja.

Sistem vodenja in upravljanja je sredstvo za doseganje dolgoročnih strateških ciljev družbe in način, s katerim uprava in nadzorni svet družbe UNIOR d.d., izvajata odgovornost do delničarjev in drugih deležnikov družbe. Vizija in cilj UNIOR d.d., ter njenih odvisnih družb so uvajanje sodobnih načel vodenja in upravljanja ter kar najpopolnejša skladnost z naprednimi domačimi in tujimi praksami.

9.7 Poslovna tveganja

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
razvojni proces	tveganje, da razviti izdelek ne bo imel ustreznih lastnosti	nadzor procesa razvoja in proizvodnje	zmerna
razpoložljivost proizvodnih zmogljivosti	motnje v proizvodnji, nenačrtovani zastoji	redno preventivno vzdrževanje, vlaganje v novo opremo	zmerna
zanesljivost dobaviteljev	možnost nerednih, neustreznih dobav in nekonkurenčnih cen	analiziranje posameznih dobaviteljev in sprejem ustreznih ukrepov v primeru neustreznega sodelovanja	zmerna
varovanje okolja	nevarnost izrednih dogodkov s škodnim vplivom na okolje	interni predpisi za primer izrednih dogodkov	zmerna
informacijski viri	tveganje motenj v poslovnih procesih zaradi motenj na področju informacijskih virov	varnostni pregledi in ukrepi za odpravo motenj na področju informacijskih virov	zmerna
zaposleni	tveganja pri zadržanju ključnih kadrov, pomanjkanje strokovno usposobljenih kadrov, dialog z zaposlenimi	razvoj kadrov, izobraževanje, sistematično delo s ključnim kadrom, sistem nagrajevanja, letni razgovori	zmerna
finančne naložbe	tveganje, da naložba ne vrača zahtevane donosnosti, izguba vrednosti naložbe, nevrčila dolgoročnih kreditov	ustrezni poslovni načrti, nadzor nad poslovanjem, redna poročila, povezanost z dejavnostjo družbe, ustreznost zavarovanj, vnovčljivost, skrbniki podjetij	zmerna
varnost in zdravje pri delu	nevarnost nezgod in poškodb na delovnih mestih	preverjanje tehnoloških postopkov, ocenjevanje tveganosti delovnih mest	zmerna
varovanje premoženja	nevarnost odtujitve, uničenja in poškodovanja premoženja	izdelan načrt varovanja	zmerna

Med poslovna tveganja vključujemo tveganja s področja razvojnih procesov, razpoložljivih proizvodnih zmogljivosti, zanesljivosti dobaviteljev, varovanje okolja, informacijskih virov, zaposlenih, finančnih naložb, varnosti in zdravju zaposlenih pri delu ter varovanja premoženja.

Tveganje razvojnega procesa

Ker mora biti končni izdelek kakovosten, varen, učinkovit in ekološko prijazen, uvajamo procese, ki že v zgodnjih fazah razvoja zmanjšujejo tveganja, da bi izdelek imel negativne lastnosti. Zato uvajamo nove razvojne metode in z lastnim znanjem in izkušnjami zmanjšujemo tovrstna tveganja. Osredotočeni smo na obvladovanje tveganj, ki lahko privedejo do odpoklica proizvodov, v katerih so vgrajeni naši produkti. Produktna tveganja omejujemo s sistemi razvoja in zagotavljanja kakovosti v okviru proizvodnih in prodajnih procesov ter z zavarovanjem proizvajalčeve odgovornosti za izdelke in zavarovanje stroškov odpoklica proizvodov s tržišča (recall).

Razpoložljivost proizvodnih zmogljivosti

Kakovostno, zanesljivo in varno delovanje proizvodnih zmogljivosti zagotavljamo z rednim vzdrževanjem proizvodne opreme in energetske infrastrukture. K zmanjševanju tveganja pripomore tudi sistem usposabljanja in izpopolnjevanja znanja tehničnega osebja.

Zanesljivost dobaviteljev

Pomembne surovine za proizvodnjo dobavlja omejeno število dobaviteljev. To nam zagotavlja varne, kakovostne in konkurenčne dobave. Dobavitelje analiziramo, na podlagi analiz se tudi skupaj s poslovnimi partnerji dogovorimo za ukrepanje.

Varovanje okolja

Tvorno sodelujemo pri ozaveščanju lokalne in širše družbene skupnosti ter sodelujemo z okoljevarstvenimi organizacijami ter različnimi projekti. Več o varstvu okolja je navedeno v posebnem poglavju.

Informacijski viri

Med tveganji informacijskega sistema so pomembna tveganja morebitnih motenj v delovanju aplikativne in systemske programske opreme, strojne opreme ter komunikacijskih in omrežnih povezav v sistemu. Pozornost posvečamo tudi tveganjem, povezanim z informacijsko varnostjo.

Učinke teh tveganj obvladujemo z:

- upravljanje IT (krovni dokument)
- varnostnim forumom
- elementarnimi varnostnimi politikami po ISO 27001:2005
- procedure-kontrole
- ocena tveganja po ISO 27001:2005

Zaposleni

Na področju kadrovske poslovne tveganj posvečamo posebno pozornost socialnem dialogu z zaposlenimi, pomanjkanju strokovno usposobljenih kadrov in izgubi ključnih kadrov. Tovrstna tveganja omejujemo z izvajanjem letnih razgovorov s sodelavci, z izobraževanjem, ustreznim sistemom nagrajevanja in drugimi ukrepi. Zaradi neprisotnosti na delu se srečujemo z obvladovanjem tveganj morebitnega motenega izvajanja poslovnih procesov. Tem tveganjem se poskušamo izogniti z vključevanjem sodelavcev v zdravstveno-preventivne programe ter z upoštevanjem zdravega in varnega dela.

Finančne naložbe

Finančne naložbe predstavljajo naložbe v druga podjetja, dana posojila in depozite. Pri tveganju finančnih naložb je ključnega pomena natančno in skrbno načrtovanje ter skladnost naložb z dejavnostjo družbe. Pri naložbenju v družbi izdelamo elaborate, ki opredelijo ekonomsko, poslovno in finančno upravičenost posamezne naložbe. Prav tako izdelamo srednjeročne ali dolgoročne poslovne načrte, ki so osnova za spremljanje učinkovitosti in uspešnosti naložb. Pri danih posojilih posvečamo posebno skrb kvalitetnemu zavarovanju takšne naložbe. Naložbe družbe imajo tudi skrbnike in odgovorne osebe.

Varnost in zdravje pri delu

Redno izvajamo ocene tveganja na delovnih mestih ter tveganja, ki izhajajo iz posameznih tehnoloških postopkov.

Varovanje premoženja

Za obvladovanje varnosti premoženja je bil izdelan načrt varovanja. Izvedena je bila ocena ogroženosti posameznih objektov. V oceni je upoštevana verjetnost nastanka določenega dogodka, verjetnost pravočasnega odkritja in možnost za odpravo posledic.

Zavarovanje premoženja in odgovornosti

Družba Unior s premoženjskimi zavarovanji zagotavlja finančno nadomestilo za:

- škode na premoženju, ki so posledica delovanja naravnih sil, tehničnih lastnosti proizvodov in človeškega dejavnika,
- škode iz naslova opravljanja dejavnosti do zaposlenih in obiskovalcev turističnih centrov,
- škode iz naslova proizvajalčeve odgovornosti za izdelke proizvedene na programih Odkovki in Ročno orodje.

10 Poslovno poročilo

10.1 Razmere v gospodarstvu

Svetovno gospodarstvo v začetku leta 2016 ostaja stabilno, po ocenah analitikov pa bodo razmere v mednarodnem okolju letos nekoliko boljše kot lani, ko je bila globalna gospodarska rast najnižja po letu 2009. Še vedno so tveganja v mednarodnem okolju številna, od dodatne upočasnitve rasti v hitrorastočih državah do povečevanja geopolitičnih napetosti. Napovedi letošnje globalne rasti se znižujejo predvsem zaradi ohlajanja kitajskega gospodarstva in ohranjanja nizkih cen surovin, a za zdaj še ostajajo višje od dejanske rasti v letu 2015, prvi podatki za prvo četrletje pa kažejo večinoma višje rast BDP kot v primerljivem obdobju lani. Kitajsko gospodarstvo je v prvih treh mesecih beležilo 6,7-odstotno rast, kar je sicer najpočasneje v zadnjih sedmih letih, a v okvirih pričakovanj in celo bolje, kot je bilo napovedano, kar je pregnalo strah na borznih trgih v začetku leta.

Gospodarstvo evrskega območja je v prvih treh mesecih letošnjega leta doseglo 0,6-odstotno rast, kar je 0,2 odstotni točki višje kot lani, Nemčija pa je dosegla 0,7-odstotno rast BDP. Čeprav se je zaupanje v slovenskem gospodarstvu na začetku letošnjega leta nekoliko znižalo, pa razpoložljivi podatki za zdaj kažejo na nadaljevanje solidne gospodarske rasti s pozitivnim prispevkom industrije in številnih storitvenih dejavnosti, s čimer se ohranja preseganje povprečne rasti evrskega območja.

Podobno kot v evrskem območju so se ugodne gospodarske razmere v začetku leta tudi v Sloveniji večinoma še izboljšale. Slovenska industrijska proizvodnja je v prvem četrletju porasla za 5,6%, samo v predelovalnih dejavnostih pa za 7,1%. Pozitivna gibanja na trgu dela se nadaljujejo, zvišale pa so se tudi povprečne plače. Stopnja brezposelnosti (ILO) se je znižala, saj je bila marca v Sloveniji 8,1%, medtem ko je bila v evroobmočju 10,2%. Ob izboljševanju razmer na trgu dela in krepitvi zasebne potrošnje se je nadaljevala rast v nekaterih segmentih trgovine in storitvah, povezanih s turizmom. Po drugi strani je aktivnost v gradbeništvu ostala nizka, slabi pa so tudi obeti za rast.

Novo znižanje cen nafte na začetku leta je bilo glavni razlog, da skupna rast cen ostaja negativna tudi v letu 2016. Inflacija v Sloveniji je bila po ocenah Eurostata marca 2016 na medletni ravni negativna v višini 0,9%, medtem ko je bila tako v evroobmočju kot tudi v EU marčevska raven cen nespremenjena glede na leto prej.

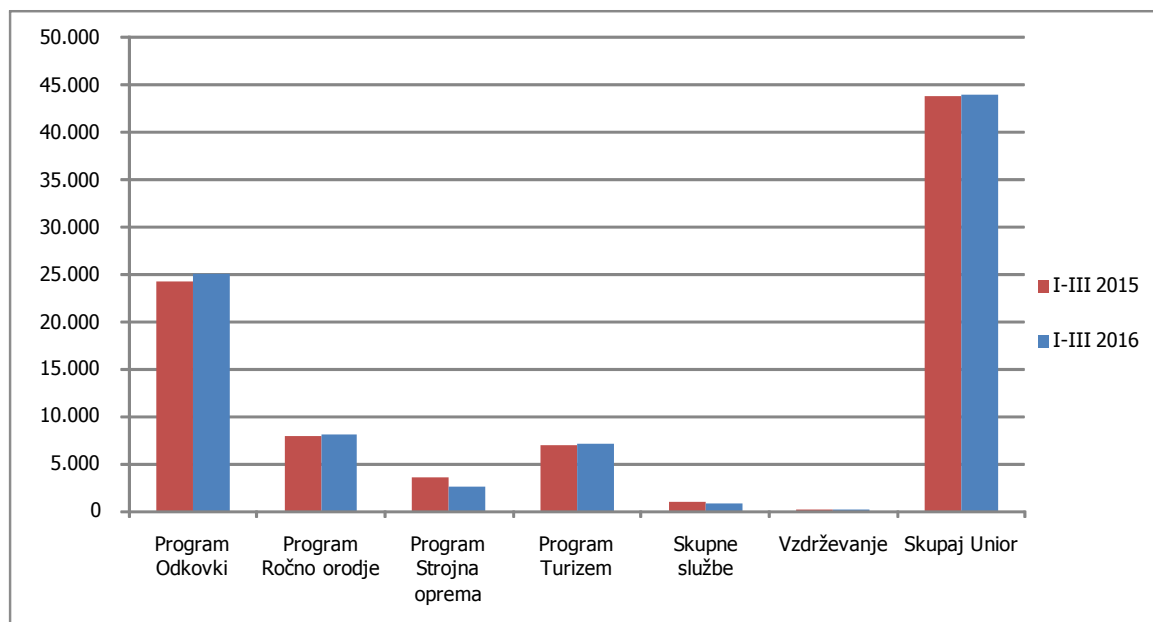
Povpraševanje po novih avtomobilih se je v EU marca zvišalo še 31-ti mesec zapored. Novih registracij je bilo v primerjavi z marcem lani za 6 odstotkov več, v prvih treh mesecih leta pa se je število registracij novih avtomobilov v EU zvišalo za 8,2 odstotka na 3,82 milijonov vozil.

10.2 Prodaja

Prihodki od prodaje družbe UNIOR d.d. so v treh mesecih leta 2016 znašali 43,8 milijonov evrov in so za 0,3 odstotka večji kot v enakem obdobju preteklega leta. Prihodki imajo nizko rast zaradi nižje prodajne cene zaradi nižjih borznih cen jeklenega odpada in legirnih elementov na programu Odkovki in drugačne dinamike prodaje na programu Strojna oprema kot v prvih treh mesecih preteklega leta. Kljub temu sta programa Odkovki in Ročno orodje dosegla vrednostno večjo prodajo kot enakem obdobju leta 2015. K temu je največ prispeval relativno stabilen trg svetovne avtomobilske industrije, katera je glavni odjemalec na programu Odkovki. Višji so tudi prihodki na programu Turizem, ki je zaradi ugodnih vremenskih razmer v času zimske sezone dosegel večjo prodajo kot v prvem kvartalu preteklega leta.

Prihodki od prodaje po programih

(v tisoč EUR)	I-III 2016	I-III 2015
Program Odkovki	25.112	24.254
Program Ročno orodje	8.061	7.968
Program Strojna oprema	2.632	3.501
Program Turizem	7.191	7.019
Skupne službe	852	962
Vzdrževanje	7	10
Skupaj Unior	43.855	43.714

Prihodki od prodaje so na programu Odkovki porasli za 3,5 odstotke, kar je največja rast med vsemi programi. Rast na programu Ročno orodje je 1,2 odstotna, program Turizem pa je ponovno zabeležil 2,5 odstotno rast prihodkov v primerjavi s tremi meseci preteklega leta, medtem ko je v treh mesecih leta 2015 v primerjavi z tremi meseci leta 2014 program Turizem zabeležil 10,8 odstotno rast. Program Strojna oprema je prodal manj kot v enakem obdobju preteklega leta, 24,8 odstotno zaostajanje je posledica drugačne cikličnosti izdobave projektov.

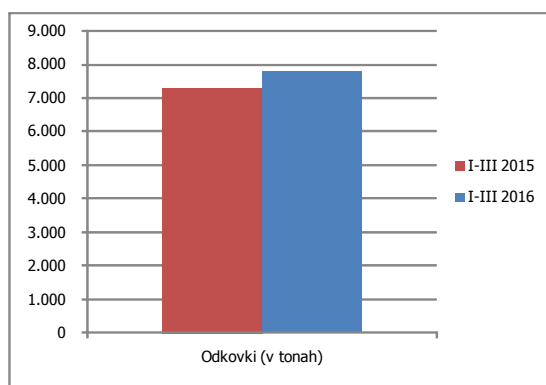
10.3 Proizvodnja in storitve

Proizvodnja se je na vseh programih v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta povečala. Na programu Strojna oprema proizvodnje v količini ne merimo, kajti zaradi narave le-te (projektna, unikatna proizvodnja) ni ustreznega merila, je pa proizvodnja skladno z načrtovano prodajo v letošnjem letu višja kot v enakem obdobju preteklega leta.

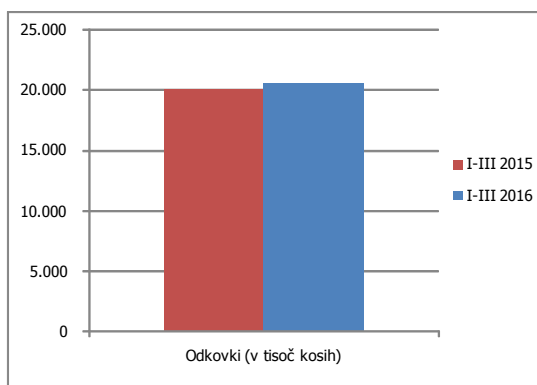
Proizvodnja in storitve po programih

	I-III 2016	I-III 2015
Odkovki (v tonah)	7.776	7.307
Odkovki (v tisoč kosih)	20.613	20.042
Ročno orodje (v tonah)	650	636
Ročno orodje (v tisoč kosih)	1.231	1.285
Število nočitev v Turizmu	83.331	78.499

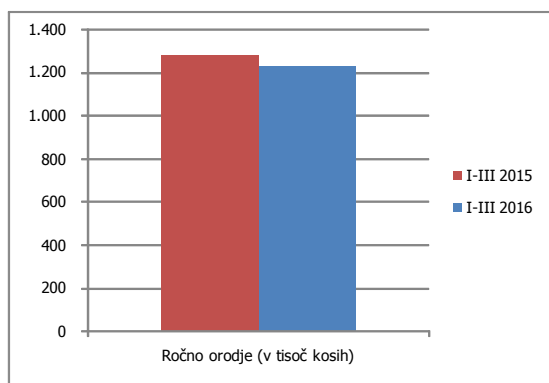
Proizvodnja odkovkov (v tonah)

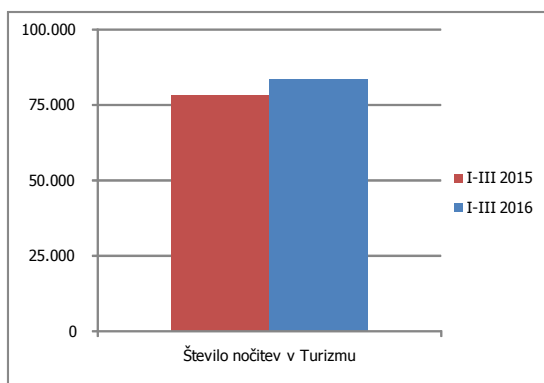
Proizvodnja odkovkov (v kosih)

Proizvodnja ročnega orodja

Nočitve na programu Turizem

10.4 Uspešnost poslovanja

V treh mesecih leta 2016 smo v družbi UNIOR d.d. ustvarili 3,8 milijone evrov dobička, kar je za 22,6 odstotkov oziroma za 708 tisoč evrov več kot v enakem obdobju leta 2015. Kosmati donos je prav tako večji in sicer za 2,1 milijona evrov kar predstavlja 4,8 odstotni porast. Razlog je v povečanju vrednosti zalog, saj so se v treh mesecih leta 2016 povečale za 1,8 milijon evrov, medtem ko so se obdobju treh mesecev leta 2015 zaloge zmanjšale za 634 tisoč evrov. Povečanje zalog izvira v glavnem iz večje proizvodnje na programu Strojna oprema, ki še ni dokončana in odpremljena. Poslovni stroški so porasli, vendar manj kot kosmati donos, njihovo povečanje je bilo 3,5 odstotno, kar kaže na boljše obvladovanje stroškov.

Prodaja in donosnost družbe Unior

(v tisoč EUR)	I-III 2016	I-III 2015
Prihodki od prodaje	43.855	43.714
Poslovni stroški	41.005	39.635
EBIT	5.134	4.382
EBITDA	7.710	6.759
Čisti poslovni izid	3.842	3.134

Tudi v letu 2016 je ostal temeljni cilj varovanje denarnega toka in zagotavljanje stalne plačilne sposobnosti podjetja, s poudarkom na rednem izpolnjevanju obveznosti do zaposlenih, poslovnih partnerjev in bank - likvidnostno stanje smo izboljšali, saj smo zaostanke pri plačilih dobaviteljem še zmanjšali. Vse zaveze do bank, opredeljene v Generalni pogodbi o finančnem prestrukturiranju redno izpolnjujemo.

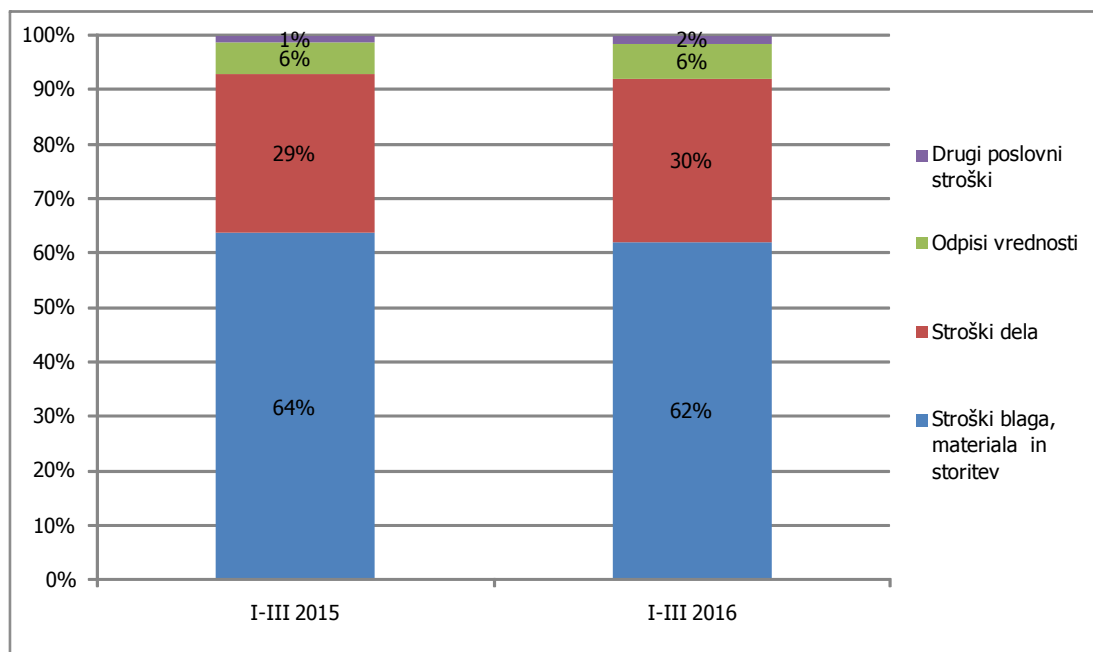
V mesecu juliju 2013 smo uspešno zaključili finančno prestrukturiranje, ko smo z dvanajstimi poslovnimi bankami dosegli dogovor in sklenili Generalno pogodbo o finančnem prestrukturiranju, ki nam do leta 2019 zagotavlja stabilen denarni tok, pogoje za doseganje zastavljenih ciljev in dolgoročno poslovno stabilnost družbe. V letu 2013 je tako družba imela tudi moratorij na odplačilo glavnih kreditov. V obdobju do leta 2019 se bo družba UNIOR d.d. v skladu s pogoji Generalne pogodbe o finančnem prestrukturiranju razdolžila na 70,9 milijonov evrov dolga in sicer z rednimi odplačili do bank v višini 30,4 milijonov, do SID Banke d.d. v višini 12,1 milijonov in z izrednimi odplačili v višini 28,7 milijonov evrov iz prodaje poslovno nepotrebne premoženja. Prav tako je s Pogodbo zagotovljen garancijski potencial za potrebe proizvodnje programa Strojna oprema, ki ga bodo poslovne banke zagotavljale skupaj s SID Banko d.d.. Družba je letih 2014 in 2015, kot tudi v prvem kvartalu leta 2016 odplačala vse z Generalno pogodbo dogovorjene obroke kreditnih obveznosti do bank in se v letu 2016 neto razdolžila za 1,9 milijon evrov.

Tako začrtana strategija daje trdno osnovo za izboljšanje prihodnjega poslovanja. Sicer pa je glede na zahtevne tržne razmere družba uvedla vrsto hitrih ukrepov, s katerimi je uspela v letu 2013 prihraniti 7,5 milijonov evrov. Ukrepe skupaj z novimi smo nadaljevali tudi v letu 2014, ko smo prihranili še dodatne 4,7 milijone evrov in v letu 2015, ko smo prihranili še 4,7 milijone evrov, kar se je neposredno izrazilo na boljšem izidu iz poslovanja. S projektom nadaljujemo, v 2016 je načrtovan dodatni prihranek v višini 2,3 milijona evrov. Tako kot v preteklih letih, je družba tudi v prvem kvartalu leta 2016 dosegla vse z Generalno pogodbo zastavljene ključne kazalnike poslovanja.

Struktura poslovnih odhodkov

Poslovni odhodki so se v prvih treh mesecih leta povečali za 3,5 odstotke, vendar je njihovo povečanje zaostalo za povečanjem kosmatega donosa, ki je večji za 4,8 odstotke. Struktura odhodkov po vrstah glede na enako obdobje preteklega leta ostaja skoraj nespremenjena, za dve odstotni točki so manjši stroški blaga materiala in storitev, kar je posledica racionalnejše rabe, spremenjene strukture prodaje, dobrega obvladovanja zalog ter boljše likvidnostne situacije in s tem povezanih ugodnejših nabavnih pogojev.

(v tisoč EUR)	I-III 2016	I-III 2015
Stroški blaga, materiala in storitev	25.261	25.219
Stroški dela	12.548	11.564
Odpisi vrednosti	2.576	2.377
Drugi poslovni stroški	621	474
Skupaj poslovni odhodki	41.005	39.635

Stroški blaga, materiala in storitev so bili skupaj višji za 0,2 odstotka. Nizko rast gre v veliki meri pripisati skrbnemu načrtovanju, strukturi prodaje in optimiranju zalog. Stroški dela so nekoliko višji, kar je posledica večjega števila zaposlenih (porast za 2 odstotka), napredovanj in porasta dodatka za delovno dobo (dodatno leto) ter zaradi eskalacije (povišanje plač vsem zaposlenim na podlagi kolektivne pogodbe) s 1.2.2015 za 2,1 odstotka, kar se je odrazilo v večji povprečni plači v družbi. Odpisi vrednosti ter drugi poslovni stroški so glede na preteklo leto skoraj nespremenjeni.

Ugodnejša gibanja na področju poslovnih prihodkov in odhodkov sta se izrazila tudi v rezultatu iz poslovanja (EBIT), ki je znašal 7,7 milijonov evrov. V primerjavi s tremi meseci leta 2015 je porasel za 14,1 odstotkov in je tudi 5,5 odstotkov nad načrtovanim za prvo četrtletje.

Neto finančni odhodki so v treh mesecih znašali 1,3 milijon evrov. Odhodki za obresti iz finančnih obveznosti so znašali 1,2 milijon evrov in so za 8,3 odstotkov nižji kot v treh mesecih preteklega leta.

Produktivnost

Produktivnost (v EUR)

(v EUR)	I-III 2016	I-III 2015
Kosmati donos na zaposlenega	22.161	21.192
Bruto dodana vrednost na zaposlenega	9.730	8.822

Produktivnost v družbi merimo s kosmatim donosom na zaposlenega, ki je v primerjavi s prvimi tremi meseci leta 2015 večja za 4,6 odstotke. Trend rasti (10,3 odstotkov) in doseganje vrednosti izpred krize izkazuje drugi kazalec – bruto dodana vrednost na zaposlenega.

10.5 Kazalniki poslovanja

	UNIOR d.d.		Skupina UNIOR	
	I.-III. 2016	I.-III. 2015	I.-III. 2016	I.-III. 2015
Stopnja lastniškosti financiranja <i>(kapital / obveznosti do virov sredstev)</i>	0,397	0,373	0,441	0,412
Stopnja dolgoročnosti financiranja <i>(kapital + dolgoročni dolgovi + dolgoročne rezervacije) / obveznosti do virov sredstev)</i>	0,821	0,801	0,810	0,783
Stopnja osnovnosti investiranja <i>(osnovna sredstva po neodpisani vrednosti / sredstva)</i>	0,512	0,503	0,562	0,545
Stopnja dolgoročnosti investiranja <i>((osnovna sredstva po neodpisani vrednosti + nabžbene nepremičnine + dolgoročne finančne naložbe + dolgoročne poslovne terjatve) / sredstva)</i>	0,650	0,636	0,644	0,623
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev <i>(kapital / osnovna sredstva po neodpisani vrednosti)</i>	0,776	0,741	0,785	0,756
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti – hitri koeficient <i>(likvidna sredstva / kratkoročne obveznosti)</i>	0,054	0,031	0,129	0,104
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti – pospešeni koeficient <i>((likvidna sredstva + kratkoročne terjatve) / kratkoročne obveznosti)</i>	0,700	0,799	0,751	0,784
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti – kratkoročni koeficient <i>(kratkoročna sredstva / kratkoročne obveznosti)</i>	1,976	1,841	1,901	1,743
Koeficient gospodarnosti poslovanja <i>(poslovni prihodki / poslovni odhodki)</i>	1,125	1,111	1,163	1,147
Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala <i>(čisti dobiček poslovnega leta / povprečni kapital brez čistega poslovnega izida proučevanega leta)</i>	0,036	0,030	0,048	0,040
Koeficient dividendnosti osnovnega kapitala <i>(vsota dividend za poslovno leto / povprečni osnovni kapital)</i>	0,000	0,000	0,000	0,000

10.6 Ključni kazalniki poslovanja (KPI – Key Performance Indicators)

Družba Unior d.d. je 22. julija 2013 z 12 poslovnimi bankami uspešno zaključila pogajanja o finančnem prestrukturiranju in z vsemi bankami podpisala Generalno pogodbo o finančnem prestrukturiranju.

Podpisana pogodba družbi do leta 2019 zagotavlja stabilen denarni tok, pogoje za doseganje zastavljenih ciljev in dolgoročno poslovno stabilnost.

V skladu s členoma 2.1.14 in 10.2 Generalne pogodbe mora družba bankam podpisnicam trimesečno poročati o finančnih zavezah, ki vsebujejo tudi izpolnjevanje ključnih kazalnikov poslovanja.

Ključni kazalniki poslovanja doseženi v prvem kvartalu leta 2016 so:

KPI	Vzrok spremljave	Komentar	Mejna vrednost 2016	Dovoljeno odstopanje	Plan I - III 2016	Doseženo I-III 2016	Odstopanje od plana	Odstopanje od mejne vred.
Prispevek za kritje	Razvoj vložkov in prodajnih cen	Minimalna raven prispevka za kritje	40%	brez odstopanja	51,5%	52,9%	3%	32%
EBITDA	Obseg prodaje, splošna uspešnost, št. zaposlenih in drugi stroški	Najvišja raven negativnega ostopanja EBITDA od osnovnega scenarija	22,810 mio EUR	-30%	7,305 mio EUR	7,710 mio EUR	6%	
Stanje denarnih sredstev	Razpoložljivost denarnih sredstev	Minimalna raven hitrega (denarnega) kazalnika, izračunanega kot vrednost denarnih sredstev, depozitov in neizkoriščenih okvirnih kreditov glede na kratkoročne poslovne obveznosti	1%	- 0,5 odstotne točke	1%	11,8%	10,8 od.točke	10,8 od.točke
Zapadle terjatve	Optimizacija zapadlih terjatev	Delež zapadlih terjatev v celotnih terjativah je nižji od maksimalne ravni	25%	5 odstotnih točk	27,3%	25,6%	-1,7 od.točke	0,6 od.točke
Investicije (CAPEX) *	Spremljava dogovorjenih izdatkov za investicije	Letni CAPEX skladno z osnovnih scenarijem, kumulativno spremljanje	8,881 mio EUR	brez odstopanja		1,653 mio EUR		-81%
Zapadle obveznosti (zapadlost nad 60 dni)	Potencialno tveganje insolventnosti, zmožnost kritja obveznosti do dobaviteljev	Delež zapadlih obveznosti do dobaviteljev (nad 60 dni) v celotnih obveznostih je nižji od maksimalne ravni	8%	3 odstotne točke	9,5%	10,5%	1,0 od.točke	2,5 od.točke

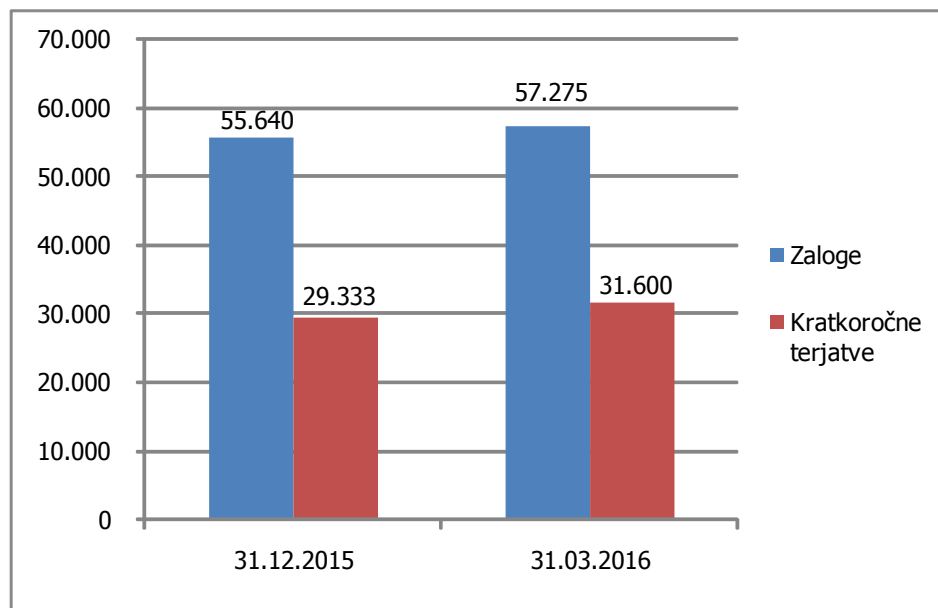
* vrednost investicij za leto 2016 je določena z Dodatkom št. 2 h GPoFP

Družba je v prvem kvartalu leta 2016 izpolnila vse kazalnike določene z Generalno pogodbo.

10.7 Finančni položaj

Skupna sredstva družbe so se v treh mesecih leta 2016 v primerjavi s koncem leta 2015 zaradi povečanega obsega prodaje povečala za 1,1 odstotek oziroma za 3,2 milijone evrov, tako da bilančna vsota znaša 281,9 milijonov evrov. Dolgoročna sredstva so se znižala za 0,2 odstotka oziroma za 425 tisoč evrov, za 3,6 milijone evrov oziroma za 3,8 odstotke pa so se povečala kratkoročna sredstva.

Gibanje zalog in terjatev družbe (v tisoč EUR)

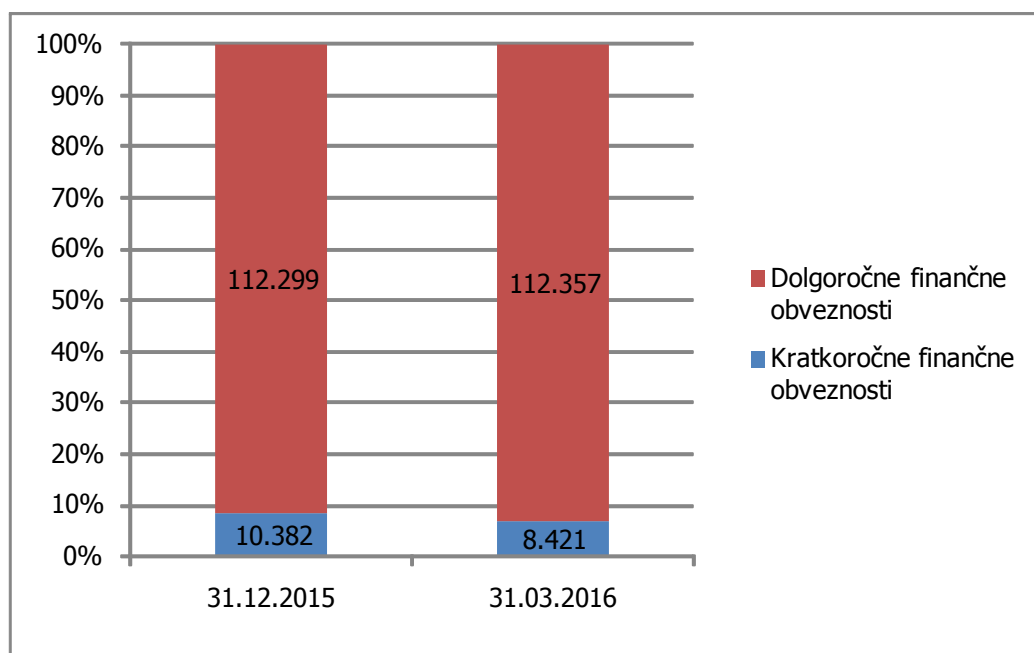

Kapital družbe se je v treh mesecih leta 2016 povečal za 3,8 milijone evrov, kar je posledica čistega poslovnega izida tekočega obdobja. Delež kapitala se je tako v virih povečal iz 37,5 odstotkov po stanju konec leta na 39,7 odstotkov na dan 31.3.2016.

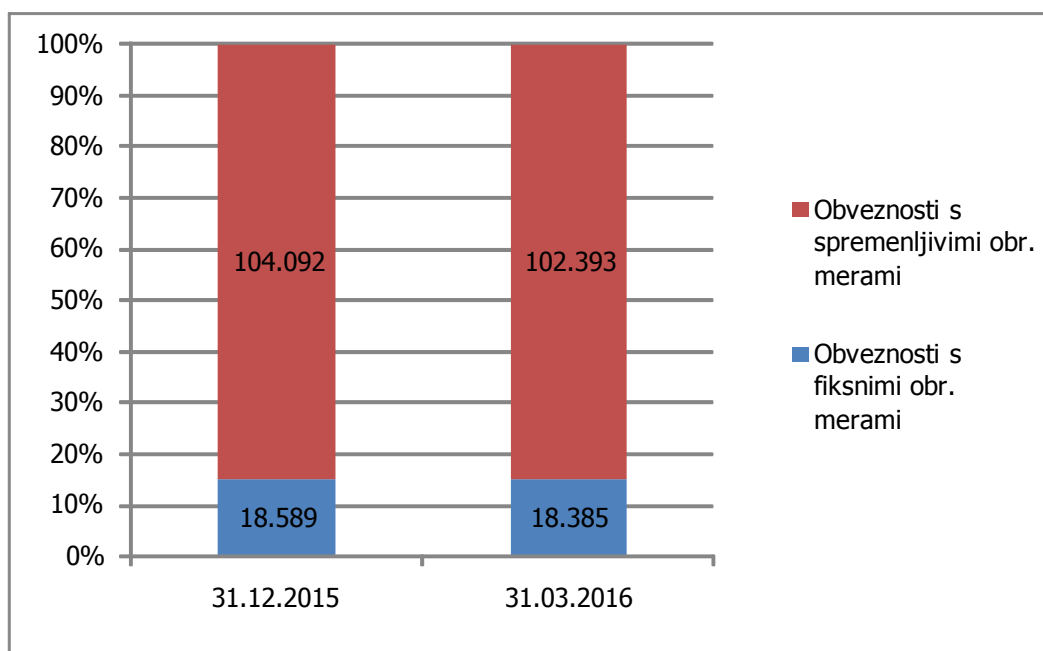
Finančne obveznosti so se v treh mesecih zmanjšale za 1,9 milijon evrov in sicer zmanjšanje predstavlja odplačilo glavnice kreditov v prvih treh mesecih leta 2016.

Tudi ročnostna struktura prejetih posojil je ostala bolj ali manj nespremenjena. Konec četrtertletja so kratkoročna posojila predstavljala 7 odstotkov vseh najetih posojil. Glede na vrsto obrestne mere predstavljajo najeta posojila s fiksno obrestno mero 15,2 odstotkov vseh najetih posojil, njihov delež pa se je v primerjavi s koncem leta 2015 povečal za 0,1 odstotno točko.

Ročnostna struktura finančnih obveznosti

Struktura finančnih obveznosti glede na spremenljivost obrestnih mer

Poslovne obveznosti so se glede na stanje konec leta 2015 povečale za 3,6 odstotke in znašajo 40,6 milijonov evrov.

10.8 Naložbe

V treh mesecih leta 2016 smo izvedli za 1,7 milijon evrov naložb v nova osnovna sredstva, od tega 192 tisoč evrov v obliki lastnih proizvodov. Skupna vrednost naložb se je v primerjavi s prvimi tremi meseci leta 2015 zvišala za 613 tisoč evrov.

Naložbe v osnovna sredstva in njihov delež v prihodkih od prodaje družbe

	I-III 2015	I-III 2014
Naložbe (v tisočih EUR)	1.653	1.040
Delež v prihodkih od prodaje (v %)	3,77	2,38

V treh mesecih leta 2016 smo za plačila naložb namenili 1,5 milijon evrov, kar je enako kot v treh mesecih preteklega leta.

Naložbe v povezana podjetja

V prvih treh mesecih ni bilo naložb v povezana podjetja.

RAČUNOVODSKO POROČILO

11 Računovodski izkazi

11.1 Bilanca stanja na dan 31.3.2016

(v EUR)	Postavka	31.03.2016	31.12.2015	31.03.2015
	SREDSTVA	281.875.347	278.718.265	292.386.686
A.	DOLGOROČNA SREDSTVA	185.225.630	185.650.879	186.983.729
I.	Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	5.011.916	5.302.740	5.474.283
1.	Dolgoročne premoženjske pravice	1.790.161	1.813.206	1.839.691
2.	Dobro ime	403.940	403.940	403.940
3.	Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	2.634.925	2.911.804	2.830.909
4.	Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve	182.890	173.790	399.743
II.	Opredmetena osnovna sredstva	139.420.133	140.430.422	141.510.988
1.	Zemljišča in zgradbe	94.919.599	96.331.189	96.964.312
	<i>a) Zemljišča</i>	<i>33.418.825</i>	<i>33.433.441</i>	<i>33.318.292</i>
	<i>b) Zgradbe</i>	<i>61.500.774</i>	<i>62.897.748</i>	<i>63.646.020</i>
2.	Proizvajalne naprave in stroji	42.030.835	43.262.070	42.564.253
3.	Druge naprave in oprema, drobni inv. in druga OOS	76.311	88.036	125.477
4.	Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	2.393.388	749.127	1.856.946
	<i>a) OOS v gradnji in izdelavi</i>	<i>2.393.388</i>	<i>749.127</i>	<i>1.856.946</i>
III.	Naložbene nepremičnine	13.615.812	13.615.812	13.603.521
IV.	Dolgoročne finančne naložbe	22.151.795	22.149.362	23.600.535
1.	Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	16.178.422	16.200.022	16.665.452
	<i>a) Delnice in deleži v družbah v skupini</i>	<i>12.614.405</i>	<i>12.636.005</i>	<i>13.086.005</i>
	<i>b) Delnice in deleži v pridruženih družbah</i>	<i>3.472.596</i>	<i>3.472.596</i>	<i>3.439.576</i>
	<i>c) Druge delnice in deleži</i>	<i>91.421</i>	<i>91.421</i>	<i>139.871</i>
2.	Dolgoročna posojila	5.973.373	5.949.340	6.935.083
	<i>a) Dolgoročna posojila družbam v skupini</i>	<i>5.794.147</i>	<i>5.766.239</i>	<i>6.465.660</i>
	<i>b) Dolgoročna posojila drugim</i>	<i>179.226</i>	<i>183.101</i>	<i>469.423</i>
V.	Dolgoročne poslovne terjatve	3.136.278	2.262.847	1.780.584
1.	Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini	2.771.160	1.945.874	1.499.732
2.	Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev	128.657	61.751	34.971
3.	Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	236.461	255.222	245.881
VI.	Odložene terjatve za davek	1.889.696	1.889.696	1.013.818
B.	KRATKOROČNA SREDSTVA	96.649.717	93.067.386	105.402.957
I.	Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0	0
II.	Zaloge	57.274.808	55.640.453	55.698.693
1.	Material	18.619.318	18.760.685	17.349.287
2.	Nedokončana proizvodnja	22.244.031	20.504.810	20.688.499
3.	Proizvodi	12.993.216	12.929.320	14.117.230
4.	Trgovsko blago	3.418.243	3.445.638	3.543.677
III.	Kratkoročne finančne naložbe	5.155.287	5.566.600	3.944.266
1.	Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	0	0	0
	<i>a) Delnice in deleži v družbah v skupini</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	<i>b) Druge delnice in deleži</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	<i>c) Druge kratkoročne finančne naložbe</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
2.	Kratkoročna posojila	5.155.287	5.566.600	3.944.266
	<i>a) Kratkoročna posojila družbam v skupini</i>	<i>2.066.873</i>	<i>2.108.997</i>	<i>937.688</i>
	<i>b) Druga kratkoročna posojila</i>	<i>3.088.414</i>	<i>3.457.603</i>	<i>3.006.578</i>
	<i>c) Kratkoročno nevplačani vpoklicani kapital</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
IV.	Kratkoročne poslovne terjatve	31.599.507	29.332.516	43.989.298
1.	Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	10.071.628	10.066.550	9.682.091
2.	Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	19.192.081	16.264.923	31.857.253
3.	Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	2.335.798	3.001.043	2.449.954
V.	Denarna sredstva	2.620.115	2.527.817	1.770.700

(v EUR)	Postavka	31.03.2016	31.12.2015	31.03.2015
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	281.875.347	278.718.265	292.386.686
A.	KAPITAL	112.008.188	108.203.859	108.926.389
I.	Vpoklicani kapital	23.688.983	23.688.983	23.688.983
1.	Osnovni kapital	23.688.983	23.688.983	23.688.983
2.	Nevpoklicani kapital (odbitna postavka)	0	0	0
II.	Kapitalske rezerve	41.686.964	41.686.964	41.686.964
III.	Rezerve iz dobička	38.559.536	38.559.536	38.559.536
1.	Zakonske rezerve	1.951.606	1.951.606	1.951.606
2.	Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	120.190	120.190	120.190
3.	Lastne delnice in poslovni deleži (odbitna postavka)	0	0	0
4.	Statutarne rezerve	0	0	0
5.	Druge rezerve iz dobička	36.487.740	36.487.740	36.487.740
IV.	Presežek iz prevrednotenja	23.832.396	23.869.717	25.070.575
V.	Preneseni čisti dobiček	0	0	0
VI.	Prenesena čista izguba	19.601.341	23.213.178	23.213.178
VII.	Čisti dobiček poslovnega leta	3.841.650	3.611.837	3.133.509
VIII.	Čista izguba poslovnega leta	0	0	0
B.	REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR	7.013.569	7.072.808	5.874.701
1.	Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti	3.995.886	4.022.237	2.730.619
2.	Druge rezervacije	3.017.683	3.050.571	3.144.082
3.	Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	0	0	0
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	112.471.478	112.424.657	119.443.397
I.	Dolgoročne finančne obveznosti	112.357.127	112.298.703	119.282.635
1.	Dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini	0	0	0
2.	Dolgoročne finančne obveznosti do bank	112.357.127	112.298.703	119.120.744
3.	Dolgoročne finančne obv. na podlagi obveznic	0	0	0
4.	Druge dolgoročne finančne obveznosti	0	0	161.891
II.	Dolgoročne poslovne obveznosti	114.351	125.954	160.762
1.	Dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	0	0	0
2.	Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	0	0	0
3.	Dolgoročne menične obveznosti	0	0	0
4.	Dolgoročne poslovne obv. na podlagi predujmov	0	0	0
5.	Druge dolgoročne poslovne obveznosti	114.351	125.954	160.762
III.	Odložene obveznosti za davek	0	0	0
Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	48.902.871	49.452.827	57.251.642
I.	Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	0	0	0
II.	Kratkoročne finančne obveznosti	8.420.772	10.381.798	19.030.680
1.	Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini	373.932	371.659	365.314
2.	Kratkoročne finančne obveznosti do bank	6.606.385	8.390.038	6.713.998
3.	Kratkoročne finančne obv. na podlagi obveznic	0	0	0
4.	Druge kratkoročne finančne obveznosti	1.440.455	1.620.101	11.951.368
III.	Kratkoročne poslovne obveznosti	40.482.099	39.071.029	38.220.962
1.	Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	1.774.474	2.042.698	1.383.470
2.	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	28.878.453	28.907.994	28.870.309
3.	Kratkoročne menične obveznosti	0	0	0
4.	Kratkoročne poslovne obv. na podlagi predujmov	4.497.744	3.738.923	3.366.453
5.	Druge kratkoročne poslovne obveznosti	5.331.428	4.381.414	4.600.730
D.	KRATKOROČNE PČR	1.479.241	1.564.114	890.557

11.2 Izkaz poslovnega izida za obdobje od 1.1.2016 do 31.3.2016

(v EUR)	Postavka	januar - marec 2016	januar - marec 2015
A.	Čisti prihodki od prodaje	43.855.490	43.713.970
1.	Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	10.801.145	11.377.217
	<i>a) Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev</i>	<i>9.374.934</i>	<i>9.570.461</i>
	<i>b) Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala</i>	<i>1.426.211</i>	<i>1.806.756</i>
2.	Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	33.054.345	32.336.753
	<i>a) Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev</i>	<i>30.548.988</i>	<i>29.662.976</i>
	<i>b) Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala</i>	<i>2.505.357</i>	<i>2.673.777</i>
B.	Sprememba vrednosti zalog proizv. in nedokončane pr.	1.803.117	(633.511)
C.	Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	192.068	476.205
Č.	Drugi poslovni prihodki	288.608	460.009
I.	KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	46.139.283	44.016.673
D.	Stroški blaga, materiala in storitev	25.261.162	25.219.161
1.	Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	2.643.270	2.701.334
2.	Stroški porabljenega materiala	17.760.851	17.727.510
	<i>a) Stroški materiala</i>	<i>13.623.649</i>	<i>13.431.775</i>
	<i>b) Stroški energije</i>	<i>1.894.399</i>	<i>2.091.919</i>
	<i>c) Drugi stroški materiala</i>	<i>2.242.803</i>	<i>2.203.816</i>
3.	Stroški storitev	4.857.041	4.790.317
	<i>a) Transportne storitve</i>	<i>918.263</i>	<i>916.188</i>
	<i>b) Stroški vzdrževanja</i>	<i>213.332</i>	<i>319.718</i>
	<i>c) Najemnine</i>	<i>113.019</i>	<i>62.790</i>
	<i>č) Drugi stroški storitev</i>	<i>3.612.427</i>	<i>3.491.621</i>
E.	Stroški dela	12.547.759	11.564.221
1.	Stroški plač	9.363.962	8.774.131
2.	Stroški pokojninskih zavarovanj	127.263	131.876
3.	Stroški drugih socialnih zavarovanj	1.577.633	1.489.080
4.	Drugi stroški dela	1.478.901	1.169.134
F.	Odpisi vrednosti	2.575.585	2.377.307
1.	Amortizacija	2.227.105	2.272.907
2.	Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NOS in OOS	177.545	0
3.	Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	170.935	104.400
G.	Drugi poslovni odhodki	620.557	474.359
1.	Rezervacije	344.616	194.785
2.	Drugi stroški	275.941	279.574
II.	IZID IZ POSLOVANJA	5.134.220	4.381.625
H.	Finančni prihodki	96.881	301.436
1.	Finančni prihodki iz deležev	9.374	212.094
	<i>a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini</i>	<i>8.051</i>	<i>200.000</i>
	<i>b) Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	<i>c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah</i>	<i>1.323</i>	<i>12.094</i>
	<i>č) Finančni prihodki iz drugih nabožb</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
2.	Finančni prihodki iz danih posojil	76.432	48.090
	<i>a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini</i>	<i>68.410</i>	<i>30.997</i>
	<i>b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim</i>	<i>8.022</i>	<i>17.093</i>
3.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	11.075	41.252
	<i>a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	<i>b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih</i>	<i>11.075</i>	<i>41.252</i>
I.	Finančni odhodki	1.389.451	1.549.552
1.	Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih nabožb	7.043	0
2.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	1.216.446	1.325.840
	<i>a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini</i>	<i>2.273</i>	<i>862</i>
	<i>b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank</i>	<i>1.214.173</i>	<i>1.324.978</i>
	<i>c) Finančni odhodki iz izdanih obveznic</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	<i>č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
3.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	165.962	223.712
	<i>a) Fin. odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini</i>	<i>15.394</i>	<i>22.806</i>
	<i>b) Fin. odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in menčnih obv.</i>	<i>117.416</i>	<i>111.066</i>
	<i>c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti</i>	<i>33.152</i>	<i>89.840</i>
III.	POSLOVNI IZID	3.841.650	3.133.509

11.3 Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

(v EUR)		januar - marec 2016	januar - marec 2015
	Postavka		
1.	Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta po obdavčitvi	3.841.650	3.133.509
2.	Drugi vseobsegajoči donos obračunskega obdobja po obdavčitvi	(37.321)	0
3.	Postavke, ki pozneje ne bodo preračunane v poslovni izid	(37.321)	0
3.1	Čisti dobički/izgube pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi	(37.321)	0
3.2	Čisti dobički/izgube pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z neopredmetenimi osnovnimi sredstvi	0	0
3.3	Aktuarski čisti dobički/izgube za pokojninske programe pripoznani v zadržanem dobičku/izgubi	0	0
4.	Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	3.804.329	3.133.509

11.4 Izkaz denarnih tokov

(v EUR)	januar - marec 2016	januar - marec 2015
A. Denarni tokovi pri poslovanju		
a) Čisti poslovni izidi		
Poslovni izid pred obdavčitvijo	3.841.650	3.133.509
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	0	0
	3.841.650	3.133.509
b) Prilagoditve za		
Amortizacijo (+)	2.227.105	2.272.907
Prevrednotovalne poslovne prihodke, povezane s postavkami naložbenja in financiranja (-)	(28.745)	(63.565)
Prevrednotovalne poslovne odhodke, povezane s postavkami naložbenja in financiranja (+)	177.545	0
Oblikovanje popravka vrednosti terjatev	65.934	0
Oblikovanje popravka vrednosti zalog	105.000	0
Oblikovanje in odprava dolgoročnih rezervacij	0	0
Finančne prihodke brez finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev (-)	(85.806)	(260.184)
Finančne odhodke brez finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti (+)	1.223.489	1.325.840
	3.684.522	3.274.998
b) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja		
Začetne manj končne poslovne terjatve	(3.206.356)	(1.585.572)
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	0	0
Začetne manj končne terjatve za odloženi davek	0	0
Začetna manj končna sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0
Začetne manj končne zaloge	(1.739.355)	1.230.912
Končni manj začetni poslovni dolgovi	1.399.467	(263.065)
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	(144.112)	(264.889)
Končne manj začetne obveznosti za odloženi davek	0	0
	(3.690.356)	(882.614)
č) Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a + b + c)	3.835.816	5.525.893
B. Denarni tokovi pri naložbenju		
a) Prejemki pri naložbenju		
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku, ki se nanašajo na naložbenje	77.754	260.184
Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	0	0
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	541.250	63.565
Prejemki od odtujitve naložbenih nepremičnin	0	0
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	28.840	0
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	478.758	61.617
	1.126.602	385.366
b) Izdatki pri naložbenju		
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	(9.100)	(6.519)
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	(1.644.266)	(1.033.572)
Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	0	0
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	(30.262)	(1.283.941)
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	(67.445)	0
	(1.751.073)	(2.324.032)
c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)	(624.471)	(1.938.666)
C. Denarni tokovi pri financiranju		
a) Prejemki pri financiranju		
Prejemki od vplačanega kapitala	0	0
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	835.106	0
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	21.419	0
	856.525	0
b) Izdatki pri financiranju		
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	(1.216.446)	(1.325.840)
Izdatki za vračila kapitala	0	0
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	(776.681)	(212.000)
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	(1.982.445)	(1.610.436)
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	0	0
	(3.975.572)	(3.148.276)
c) Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju (a + b)	(3.119.047)	(3.148.276)
Č. Končno stanje denarnih sredstev	2.620.115	1.770.700
x) Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ač, Bc in Cc)	92.298	438.951
y) Začetno stanje denarnih sredstev	2.527.817	1.331.749

11.5 Izkaz gibanja kapitala

GIBANJE KAPITALA ZA OBDOBJE OD 31.12.2015 DO 31.03.2016

	I. Vpoklicani kapital	II. Kapitalske rezerve	III. Rezerve iz dobička			IV. Presežek iz prevrednotenja	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	Skupaj
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Druge rezerve iz dobička				
(v EUR)	Osnovni kapital						1. Preneseni čisti dobiček/ izguba	1. Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta	
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	23.869.717	(23.213.178)	3.611.837	108.203.859
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	23.869.717	(23.213.178)	3.611.837	108.203.859
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	(37.321)	0	3.841.650	3.804.329
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	3.841.650	3.841.650
Sprememba presežka iz prevrednotenja opredmetenih sredstev	0	0	0	0	0	(37.321)	0	0	(37.321)
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	3.611.837	(3.611.837)	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	3.611.837	(3.611.837)	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	23.832.396	(19.601.341)	3.841.650	112.008.188

GIBANJE KAPITALA ZA OBDOBJE OD 31.12.2014 DO 31.03.2015

	I. Vpoklicani kapital	II. Kapitalske rezerve	III. Rezerve iz dobička			IV. Presežek iz prevrednotenja	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	Skupaj
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Druge rezerve iz dobička				
(v EUR)	Osnovni kapital						1. Preneseni čisti dobiček/ izguba	1. Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta	
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	25.070.575	(25.434.053)	2.220.875	105.792.880
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	25.070.575	(25.434.053)	2.220.875	105.792.880
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	3.133.509	3.133.509
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	3.133.509	3.133.509
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	2.220.875	(2.220.875)	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	2.220.875	(2.220.875)	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	25.070.575	(23.213.178)	3.133.509	108.926.389

11.6 Pojasnila k računovodskim izkazom

11.6.1 Bilanca stanja

- **Bilančna vsota** je znašala na dan 31.03.2016 281,9 milijonov evrov in je za 1,1 odstotek oziroma za 3,2 milijone evrov višja kot konec leta 2015 zaradi povečanja kratkoročnih sredstev.
- **Dolgoročna sredstva** so v strukturi ostala skoraj nespremenjena in predstavljajo 65,7 odstotkov celotnih sredstev. Neopredmetena osnovna sredstva so se v primerjavi s stanjem konec leta znižala za 5,5 odstotkov, opredmetena osnovna sredstva pa za 0,7 odstotka.
- **Naložbene nepremičnine** se v primerjavi s stanjem konec leta 2015 niso spremenile.
- **Dolgoročne finančne naložbe** so se povečale za 2 tisoč evrov.
- **Dolgoročne poslovne terjatve** so se v primerjavi s preteklim letom povečale za 873 tisoč evrov in so tako za 38,6 odstotkov višje v primerjavi s stanjem konec leta 2015.
- **Odložene terjatve za davek** so ostale glede na stanje konec leta 2015 nespremenjene.
- **Zaloge** so se v primerjavi s stanjem konec preteklega leta povečale za 2,9 odstotka. Pri materialu beležimo znižanje zalog za 0,8 odstotka, prav tako so nižje zaloge trgovskega blaga za 0,8 odstotka. Zaloge proizvodov so se glede na preteklo leto povečale za 0,5 odstotka, zaloga nedokončane proizvodnje pa se je povečala za 8,5 odstotka, kar pa je posledica večje proizvodnje na programu Strojna oprema, saj bodo odpreme strojev v drugi polovici leta.
- **Kratkoročne finančne naložbe** so se znižale za 7,4 odstotkov, v strukturi pa predstavljajo le 1,8 odstotni delež. Znižanje predstavljajo znižanja depozitov pri bankah za zavarovanje avansnih garancij.
- **Kratkoročne poslovne terjatve** so bile v primerjavi s preteklim letom večje za 7,7 odstotkov in sicer so se terjatve do družb s skupini znižale za 1,8 odstotka, terjatve do ostalih kupcev pa so se povečale za 18 odstotkov. Pri tem je pomembno, da se je delež zapadlih terjatev zmanjšal za 0,8 odstotne točke na 25,6 odstotka.
- **Denarna sredstva** so se v primerjavi s stanjem konec leta 2015 povečala za 92 tisoč evrov ali za 3,7 odstotka. V strukturi aktive pa predstavljajo 0,9 odstotka.
- **Kapital** predstavlja v strukturi 39,7 odstotni delež in se je v primerjavi s stanjem konec leta 2015 povečal za 2,2 odstotni točki, v primerjavi s stanjem 31.3.2015 pa za 2,4 odstotni točki. Kapital se je povečal za čisti dobiček poslovnega leta v višini 3,8 milijone evrov.
- **Rezervacije in dolgoročne PČR** so se zmanjšale za 0,8 odstotka zaradi črpanja rezervacij za višino amortizacije ter izplačila jubilejnih nagrad in odpravnin.
- **Kratkoročne in dolgoročne finančne obveznosti** so se v primerjavi z letom 2015 znižale za 1,9 milijona evrov. Zmanjšanje predstavlja odplačilo glavnice kreditov v prvem četrtletju.
- **Kratkoročne in dolgoročne poslovne obveznosti** vključujejo kratkoročne obveznosti do dobaviteljev, do zaposlenih, do države in drugih institucij ter prejete predujme za storitve. V primerjavi s preteklim letom so obveznosti do dobaviteljev manjše za 0,1 odstotek kar znese 30 tisoč evrov.
- **Kratkoročne pasivne časovne razmejitve** so se v primerjavi s stanjem konec preteklega leta zmanjšale za 5,4 odstotka, največ zaradi prenosa kratkoročne rezervacije iz naslova predprodaje smučarskih kart, ki se razmejuje za obdobje december 2015 – april 2016.

11.6.2 Izkaz poslovnega izida

- V strukturi celotne prodaje je dosegla **prodaja v Sloveniji** 10,8 milijonov evrov ali 24,6 odstotni delež, v primerjavi z enakim obdobjem leta 2015 pa je nižja za 5,1 odstotkov. **Prodaja v druge države** je znašala 33 milijonov evrov ali 75,4 odstotkov celotne prodaje in je bila v primerjavi z letom 2015 višja za 2,2 odstotka.

- **Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje** v treh mesecih leta 2016 predstavlja povečanje zalog za 1,8 milijon evrov. Zmanjšanje v treh mesecih leta 2015 je znašalo 634 tisoč evrov, tako da je skupni učinek 2,4 milijona evrov. Na to vpliva predvsem povečana proizvodnja na programu Strojna oprema.
- **Kosmati donos iz poslovanja** je bil v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta iz razloga navedenega v prejšnji alineji za 4,8 odstotke večji.
- Povečanje **stroškov blaga, materiala in storitev** za 0,2 odstotka glede na enako obdobje lanskega leta je posledica optimizacije proizvodnje ter nižjih vstopnih cen, kar ob zvečanju kosmatega donosa kaže za učinkovito izvajanje vseh ukrepov za izboljšanje poslovanja.
- **Stroški dela** so bili višji za 8,5 odstotkov, glede na kosmati donos predstavljajo 27,2 odstotkov, v istem obdobju preteklega leta so stroški dela predstavljali 26,3 odstotkov glede na kosmati donos.
- **Odpisi vrednosti** so se v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta povečali za 8,3 odstotkov zaradi višjih vlaganj v preteklem letu ter večjih vkalkuliranih postavk za morebitne popravke vrednosti obratnih sredstev.
- **Drugi poslovni odhodki** so v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta višji za 30,8 odstotkov, zajemajo pa tudi za 76,9 odstotkov višja oblikovanja rezervacij za morebitne popravke vrednosti zalog in terjatev.
- **Izid iz poslovanja** se je v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta zaradi vseh zgoraj navedenih dejstev povečal za 17,2 odstotkov.
- **Finančni prihodki** znašajo 97 tisoč evrov in so za 67,9 odstotkov nižji kot v treh mesecih leta 2015 zaradi tega, ker je bilo v lanskem letu vključenih 200 tisoč evrov izplačila dobička hčerinske družbe UNIOR Deutschland GmbH.
- **Finančni odhodki** so znašali 1,4 milijon evrov, od tega največ obresti iz posojil 1,2 milijon evrov. V primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta so finančni odhodki nižji za 10,3 odstotkov, kar je posledica nižje referenčne obrestne mere in tudi nižjega stanja finančnih obveznosti.
- **Čisti poslovni izid obračunskega obdobja** je v treh mesecih znašal 3,8 milijone evrov in je za 22,6 odstotkov večji kot v prvem tromesečju leta 2015. Glede na kosmati donos predstavlja 8,3 odstotkov. V enakem obdobju preteklega leta je znašal 3,1 milijone evrov, glede na kosmati donos pa 7,1 odstotkov.

11.6.3 Izkaz vseobsegajočega donosa

- Znesek vseobsegajočega donosa se od čistega poslovnega izida obračunskega obdobja razlikuje za 37 tisoč evrov spremembe presežka iz prevrednotenja zaradi prodaje zemljišč.

11.6.4 Izkaz denarnih tokov

- **Denarni tok pri poslovanju** je pozitiven – pozitivno je vplivala amortizacija in pozitiven čisti poslovni izid negativno pa sprememba čistih obratnih sredstev.
- **Denarni tok pri naložbenju** je negativen – nanj pozitivno vplivajo prejeta izplačila dobičkov povezanih oseb, negativno pa v največji meri izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev in dolgoročnih finančnih naložb.
- **Denarni tok pri financiranju** je negativen zaradi odplačil glavnice kreditov ter izdatkov za plačilo obresti za najete kredite.

11.6.5 Izkaz gibanja kapitala

- Kapital** se je v primerjavi s preteklim letom povečal zaradi čistega dobička poslovnega leta v višini 3,8 milijone evrov. Prerazporeditve znotraj kapitala so bile pri razporeditvi čistega dobička poslovnega leta 2015 na preneseno čisto izgubo ter sprememba presežka iz prevrednotenja.

11.7 Upravljanje s tveganji

Pravočasno prepoznavamo priložnosti in nevarnosti, ki se pojavljajo v okolju in v poslovnem sistemu in tako izboljšujemo poslovanje.

UNIOR d.d. se vsakodnevno srečuje s tveganji v mednarodnem okolju, kar je razlog, da se področju upravljanja s tveganji posveča večja skrb. Aktivnosti, ki jih izvajamo, so usmerjene k zagotavljanju ustrezne izpostavljenosti različnim oblikam tveganj v skladu s sprejetimi politikami ter s tem k povečanju zanesljivosti doseganja načrtovanih poslovnih ciljev. Glede na predhodno leto smo se tudi v letu 2016 usmerili predvsem k priložnostim v gospodarskem okolju. Posvečali smo se uspešnosti poslovanja in zaposlenim, s poudarkom na spodbujanju inovativnosti in projektne vodstvu.

FINANČNA TVEGANJA

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
kreditno tveganje	tveganje neplačil kupcev	omejevanje izpostavljenosti do posameznih kupcev, spremljanje bonitetnih ocen kupcev	zmerna
tveganje presežka kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi	pomanjkanje likvidnih sredstev	načrtovanje potreb po likvidnih sredstvih	zmerna
valutno tveganje	možnost izgube zaradi neugodnega gibanja deviznih tečajev	spremljanje finančnih trgov	zmerna
tveganje sprememb obrestnih mer	možnost izgube zaradi neugodnega gibanja obrestnih mer	spremljava gibanja obrestnih mer, pogajanja s kreditnimi institucijami	zmerna
nevarnost škode na premoženju	nevarnost škode na premoženju zaradi nezgodnih primerov	ukrepi v skladu s predpisi varstva pred požari, sklepanje ustreznih zavarovanj pred požari	zmerna
nevarnost odškodninskih zahtevkov in tožb	nevarnost odškodninskih zahtevkov, ki jih družba nehote povzroči s svojo dejavnostjo, posestjo stvari in dajanjem izdelkov in storitev na trg	zavarovanje vseh vrst odgovornosti	zmerna

Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj presojamo na podlagi učinkov na denarne tokove.

Kreditna tveganja

Kreditna tveganja obvladujemo z rednim nadziranjem poslovanja in finančnega stanja vseh novih in obstoječih poslovnih partnerjev, z omejevanjem izpostavljenosti do posameznih poslovnih partnerjev in z aktivnim procesom izterjave terjatev. Z rednim spremljanjem odprtih in zapadlih terjatev do kupcev, starostne strukture terjatev in gibanja povprečnih plačilnih rokov kreditno izpostavljenost družbe ohranjamo v sprejemljivih okvirih. Terjatve do vseh kupcev, razen povezanih družb pa imamo od 1.10.2014 dalje tudi zavarovane pri zavarovalnici.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje zajemajo tveganja, povezana s primanjkljajem razpoložljivih finančnih virov in posledično nesposobnostjo podjetja, da v dogovorjenih rokih poravnava svoje obveznosti. Zaradi učinkovitega upravljanja z denarnimi sredstvi preko varčevalnega računa, ter dejstva, da je družba v letu 2013 uspešno zaključila pogajanja z bankami in sklenila Generalno pogodbo o finančnem prestrukturiranju, ki zagotavlja stabilen denarni tok do leta 2019, ocenjujemo, da je izpostavljenost tveganjem plačilne sposobnosti zmerna.

Valutno tveganje

Pretežni del denarnega toka v družbi poteka v evrih. Sprememba tečajev tujih valut v letu 2016 ni pomembno vplivala na rezultate družbe.

Tveganje sprememb obrestnih mer

Veliko pozornost posvečamo tudi obrestnim tveganjem, ki lahko zmanjšajo gospodarske koristi zaradi spremembe obrestnih mer. Podpisana Generalna pogodba o finančnem prestrukturiranju je zagotavljala do konca leta 2015 nespremenjene marže pri bančnih kreditih. V drugem kvartalu leta 2016 se pričakuje podpis Dodatka št. 2 h Generalni pogodbi o finančnem prestrukturiranju, s katerim se bodo obstoječe obrestne mere za finančne obveznosti znižale. Ob začetku svetovne gospodarske krize so se začele referenčne obrestne mere, ki jih imamo pri vseh najetih kreditih zniževati in so še vedno na najnižji ravni v zgodovini.

11.8 Dogodki po bilanci stanjaObjava sklica skupščine

6. maja 2016 je bil na spletni strani Ajpes-a, na SEOnet-u in na spletni strani družbe objavljen sklic 20. seje skupščine delničarjev, ki bo 8. junija 2016.

12 Skupina UNIOR

12.1 Sestava Skupine UNIOR

Odvisne družbe

Ime družbe	Država	Delež v %
 UNIOR PRODUKTIONS UND HANDELS GmbH	Avstrija	99,55
 UNIOR DEUTSCHLAND GmbH	Nemčija	100,00
 UNIOR FRANCE S. A. S.	Francija	100,00
 UNIOR ITALIA S. R. L.	Italija	95,00
 UNIOR ESPANA S. L.	Španija	95,00
 UNIOR HELLAS S. A.	Grčija	76,08
 UNIOR INTERNATIONAL Ltd.	Velika Britanija	50,00
 UNIOR KOMERC d. o. o.	Makedonija	85,00
 UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd.	Rusija	55,00
 UNIOR USA CORPORATION	ZDA	100,00
 UNIOR BULGARIA Ltd.	Bolgarija	58,00
 UNIOR COMPONENTS a. d.	Srbija	95,45
 NINGBO UNIOR FORGING Co. Ltd.	Kitajska	50,00
 UNIDAL d. o. o.	Hrvaška	55,35
 UNIOR HUNGARIA Kft.	Madžarska	70,00
 RTC KRVAVEC d. d.	Slovenija	98,56
 ROGLA INVESTICIJE d. o. o.	Slovenija	100,00
 SPITT d. o. o.	Slovenija	100,00

Pridružene družbe

Ime družbe	Država	Delež v %
 ŠTORE STEEL d. o. o.	Slovenija	29,25
 RHYDCON d. o. o.	Slovenija	33,50
 RC SIMIT, d. o. o.	Slovenija	20,00
 UNIOR TEPID S. R. L.	Romunija	49,00
 UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd.	Singapur	40,00
 UNIOR TEHNA, d. o. o.	BiH	25,00
 UNIOR TEOS ALATI d. o. o.	Srbija	20,00
 SINTER a. d.	Srbija	25,07

V konsolidiranih računovodskih izkazih Skupine UNIOR so vključene vse družbe, v katerih ima matična družba UNIOR d.d. lastniški delež 50% ali več.

V konsolidiranih računovodskih izkazih so vključena tudi pridružena podjetja po kapitalski metodi. Te družbe so: Štore Steel d.o.o., Rhydcon d.o.o. in RC Simit d.o.o. v Sloveniji ter Unior Tepid S.R.L., Unior Singapore PTE Ltd., Unior Tehna d.o.o., Unior Teos Alati d.o.o. in Sinter a.d. v tujini, v njih pa ima matična družba UNIOR d.d. vsaj 20% in manj kot 50% lastniški delež.

V prvih treh mesecih leta 2016 ni bilo sprememb v sestavi Skupine Unior.

13 Konsolidirani računovodski izkazi

13.1 Konsolidirana bilanca stanja Skupine UNIOR na dan 31.3.2016

(v EUR)	na dan 31.03.2016	na dan 31.12.2015	na dan 31.03.2015
SREDSTVA	341.821.187	339.546.715	358.061.148
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	222.520.795	225.151.920	224.544.436
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	5.716.405	6.083.362	6.286.901
1. Dolgoročne premoženjske pravice	1.989.978	2.011.082	2.058.185
2. Dobro ime	521.448	521.448	521.448
4. Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	3.022.089	3.377.042	3.307.525
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitev	182.890	173.790	399.743
II. Opredmetena osnovna sredstva	186.522.119	189.073.482	188.823.288
1. Zemljišča in zgradbe	120.284.571	122.246.037	124.035.875
<i>a) Zemljišča</i>	39.205.838	39.265.774	39.739.266
<i>b) Zgradbe</i>	81.078.733	82.980.263	84.296.609
2. Proizvajalne naprave in stroji	58.146.896	60.351.881	56.919.165
3. Druge naprave in oprema, drobni inv. in druga OOS	5.511.466	5.551.170	5.754.613
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	2.579.186	924.394	2.113.635
<i>a) OOS v gradnji in izdelavi</i>	2.579.186	924.394	2.113.635
III. Naložbene nepremičnine	14.096.944	14.112.745	14.124.275
IV. Dolgoročne finančne naložbe	13.470.444	13.203.632	13.523.873
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	13.291.217	13.020.530	13.054.450
<i>a) Delnice in deleži v pridruženih družbah</i>	13.135.034	12.845.464	12.852.181
<i>b) Druge delnice in deleži</i>	105.199	126.846	154.183
<i>c) Druge dolgoročne finančne naložbe</i>	50.984	48.220	48.086
2. Dolgoročna posojila	179.227	183.102	469.423
<i>a) Dolgoročna posojila drugim</i>	179.227	183.102	469.423
V. Dolgoročne poslovne terjatve	443.169	403.863	393.023
1. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev	205.926	147.859	146.400
2. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	237.243	256.004	246.623
VI. Odložene terjatve za davek	2.271.714	2.274.836	1.393.076
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	119.300.392	114.394.795	133.516.712
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	134.395	134.665	134.766
II. Zaloge	67.741.736	67.325.230	68.550.511
1. Material	21.069.447	21.538.404	21.390.547
2. Nedokončana proizvodnja	23.433.618	22.129.425	21.978.903
3. Proizvodi	14.574.589	14.543.265	15.518.562
4. Trgovsko blago	8.664.082	9.114.136	9.662.499
III. Kratkoročne finančne naložbe	4.269.994	4.675.483	4.766.234
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	131	131	131
<i>a) Druge delnice in deleži</i>	0	0	0
<i>b) Druge kratkoročne finančne naložbe</i>	131	131	131
2. Kratkoročna posojila	4.269.863	4.675.352	4.766.103
<i>a) Druga kratkoročna posojila</i>	4.269.863	4.675.352	4.766.103
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	39.079.749	34.993.076	52.075.726
1. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	31.951.429	26.188.977	44.702.894
2. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	7.128.320	8.804.099	7.372.832
V. Denarna sredstva	8.074.518	7.266.341	7.989.475

(v EUR)	na dan 31.03.2016	na dan 31.12.2015	na dan 31.03.2015
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	341.821.187	339.546.715	358.061.148
A. KAPITAL	150.828.095	144.631.028	147.573.131
A1. KAPITAL LASTNIKOM OBVLADUJOČE DRUŽBE	141.766.342	135.955.186	138.937.004
I. Vpoklicani kapital	23.688.983	23.688.983	23.688.983
1. Osnovni kapital	23.688.983	23.688.983	23.688.983
2. Nevpoklicani kapital (odbitna postavka)	0	0	0
II. Kapitalske rezerve	41.686.964	41.686.964	41.686.964
III. Rezerve iz dobička	39.575.457	39.575.457	39.016.407
1. Zakonske rezerve	2.012.271	2.012.271	2.007.240
2. Rezeve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	120.190	120.190	120.190
3. Lastne delnice in poslovni deleži (odbitna postavka)	(120.190)	(120.190)	(120.190)
4. Statutarne rezerve	422.408	422.408	0
5. Druge rezerve iz dobička	37.140.778	37.140.778	37.009.167
IV. Presežek iz prevrednotenja	27.711.085	27.748.406	28.877.092
V. Preneseni čisti dobiček oz. izguba	4.970.578	453.903	1.751.703
VI. Čisti dobiček oz. izguba poslovnega leta	6.298.621	4.557.108	5.140.509
VII. Prevedbeni popravek kapitala	(2.165.346)	(1.755.635)	(1.224.654)
A2. KAPITAL NEOBVLADUJOČEMU DELEŽU	9.061.753	8.675.842	8.636.127
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR	9.156.753	9.452.901	7.714.917
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti	4.913.044	5.152.311	3.522.432
2. Druge rezervacije	3.535.307	3.579.423	3.422.200
3. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	708.402	721.167	770.285
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	117.037.877	117.153.347	125.206.256
I. Dolgoročne finančne obveznosti	116.695.377	116.798.141	124.979.176
1. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	116.378.572	116.485.181	124.389.743
2. Dolgoročne finančne obv. na podlagi obveznic	0	0	0
3. Druge dolgoročne finančne obveznosti	316.805	312.960	589.433
II. Dolgoročne poslovne obveznosti	274.729	286.160	163.085
1. Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	160.378	160.206	2.323
2. Dolgoročne menične obveznosti	0	0	0
3. Dolgoročne poslovne obv. na podlagi predujmov	0	0	0
4. Druge dolgoročne poslovne obveznosti	114.351	125.954	160.762
III. Odložene obveznosti za davek	67.771	69.046	63.995
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	62.758.714	65.580.581	76.590.206
I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	0	0	0
II. Kratkoročne finančne obveznosti	11.067.037	15.013.506	26.285.553
1. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	9.516.061	13.250.749	14.144.094
2. Kratkoročne finančne obv. na podlagi obveznic	0	0	0
3. Druge kratkoročne finančne obveznosti	1.550.976	1.762.757	12.141.459
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	51.691.677	50.567.075	50.304.653
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	31.150.769	33.129.525	31.240.104
2. Kratkoročne menične obveznosti	3.959.422	2.860.711	4.844.490
3. Kratkoročne poslovne obv. na podlagi predujmov	4.916.259	3.855.475	3.376.479
4. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	11.665.227	10.721.364	10.843.580
D. KRATKOROČNE PČR	2.039.748	2.728.858	976.638

13.2 Konsolidiran izkaz poslovnega izida Skupine UNIOR za obdobje od 1.1.2016 do 31.3.2016

(v EUR)	januar - marec 2016	januar - marec 2015
Postavka		
A. Čisti prihodki od prodaje	58.629.374	57.367.733
1. Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	13.312.386	13.721.887
<i>a) Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev</i>	<i>11.875.758</i>	<i>11.906.773</i>
<i>b) Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala</i>	<i>1.436.628</i>	<i>1.815.114</i>
2. Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	45.316.988	43.645.846
<i>a) Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev</i>	<i>39.732.547</i>	<i>38.135.776</i>
<i>b) Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala</i>	<i>5.584.441</i>	<i>5.510.070</i>
B. Sprememba vrednosti zalog proizv. in nedokončane pr.	1.440.564	(906.702)
C. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	192.068	476.205
Č. Drugi poslovni prihodki	458.483	458.099
I. KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	60.720.489	57.395.335
D. Stroški blaga, materiala in storitev	31.375.334	31.055.307
1. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	2.463.087	2.122.335
2. Stroški porabljenega materiala	21.833.395	22.201.194
<i>a) stroški materiala</i>	<i>16.251.976</i>	<i>16.530.986</i>
<i>b) stroški energije</i>	<i>3.065.482</i>	<i>3.226.927</i>
<i>c) drugi stroški materiala</i>	<i>2.515.937</i>	<i>2.443.281</i>
3. Stroški storitev	7.078.852	6.731.778
<i>a) transportne storitve</i>	<i>1.279.362</i>	<i>1.291.085</i>
<i>b) stroški vzdrževanja</i>	<i>376.092</i>	<i>489.014</i>
<i>c) najemnine</i>	<i>316.873</i>	<i>273.193</i>
<i>č) drugi stroški storitev</i>	<i>5.106.525</i>	<i>4.678.486</i>
E. Stroški dela	15.829.130	14.666.883
1. Stroški plač	12.113.083	11.340.534
2. Stroški pokojninskih zavarovanj	174.897	165.121
3. Stroški drugih socialnih zavarovanj	1.928.781	1.867.655
4. Drugi stroški dela	1.612.369	1.293.573
F. Odpisi vrednosti	4.245.860	3.729.918
1. Amortizacija	3.720.519	3.612.126
2. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NOS in OOS	177.545	1.667
3. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	347.796	116.125
G. Drugi poslovni odhodki	747.054	570.485
1. Rezervacije	344.616	194.785
2. Drugi stroški	402.438	375.700
II. IZID IZ POSLOVANJA	8.523.111	7.372.742
H. Finančni prihodki	580.591	1.405.784
1. Finančni prihodki iz deležev	290.893	357.117
<i>a) Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah</i>	<i>289.570</i>	<i>345.023</i>
<i>b) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah</i>	<i>1.323</i>	<i>12.094</i>
<i>c) Finančni prihodki iz drugih naložb</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
2. Finančni prihodki iz danih posojil	10.756	35.650
3. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	278.942	1.013.017
I. Finančni odhodki	1.638.149	2.629.811
1. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	0	0
2. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	1.383.805	1.553.787
<i>a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank</i>	<i>1.353.980</i>	<i>1.543.204</i>
<i>b) Finančni odhodki iz izdanih obveznic</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>c) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti</i>	<i>29.825</i>	<i>10.583</i>
3. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	254.344	1.076.024
<i>a) Fin. odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obv.</i>	<i>122.452</i>	<i>114.962</i>
<i>b) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti</i>	<i>131.892</i>	<i>961.062</i>
III. POSLOVNI IZID	7.465.553	6.148.715
Davek iz dobička	518.810	450.124
Odloženi davek	13.205	13.093
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	6.933.538	5.685.498
- ki pripada LASTNIKOM OBVLADUJOČE DRUŽBE	6.298.621	5.140.509
- ki pripada NEOBVLADUJOČEMU DELEŽU	634.917	544.989

13.3 Izkaz drugega vseobsegajočega donosa Skupine UNIOR

(v EUR)		januar - marec 2016	januar - marec 2015
IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA			
1.	Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta po obdavčitvi	6.933.538	5.685.498
2.	Drugi vseobsegajoči donos obračunskega obdobja po obdavčitvi	(693.858)	1.496.695
3.	Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	(693.858)	1.496.695
3.1	Čisti dobički/izgube pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi	(37.321)	0
3.2	Čisti dobički/izgube pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z neopredmetenimi osnovnimi sredstvi	0	0
3.3	Aktuarski čisti dobički/izgube za pokojninske programe pripoznani v zadržanem dobičku/izgubi	0	0
3.4	Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini	(656.537)	1.496.695
4.	Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	6.239.680	7.182.193
	Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja, ki pripada lastnikom obvladujoče družbe	5.851.589	5.903.302
	Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja, ki pripada neobvladujočemu deležu	388.091	1.278.891

13.4 Konsolidirani izkaz denarnih tokov Skupine UNIOR

<i>(v EUR)</i>	januar - marec 2016	januar - marec 2015
A. Denarni tokovi pri poslovanju		
a) Čisti poslovni izid		
Poslovni izid pred obdavčitvijo	7.465.553	6.148.715
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	(532.015)	(463.217)
	6.933.538	5.685.498
b) Prilagoditve za		
Amortizacijo (+)	3.720.519	3.612.126
Prevrednotovalne poslovne prihodke, povezanimi s postavkami naložbenja in financiranja (-)	(28.745)	(67.732)
Prevrednotovalne poslovne odhodke, povezanimi s postavkami naložbenja in financiranja (+)	177.545	1.667
Oblikovanje popravka vrednosti terjatev	65.934	0
Oblikovanje popravka vrednosti zalog	105.000	0
Oblikovanje in odprava dolgoročnih rezervacij	0	0
Finančne prihodke brez finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev (-)	(301.649)	(392.767)
Finančne odhodke brez finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti (+)	1.383.805	1.553.787
	5.122.409	4.707.081
c) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja		
Začetne manj končne poslovne terjatve	(4.191.913)	(3.444.382)
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	0	0
Začetne manj končne odložene terjatve za davek	3.122	(37.676)
Začetna manj končna sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	270	(24)
Začetne manj končne zaloge	(521.506)	341.973
Končni manj začetni poslovni dolgovi	1.113.171	277.338
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	(985.258)	(1.164.276)
Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	(1.275)	106
	(4.583.389)	(4.026.941)
č) Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a + b + c)	7.472.558	6.365.638
B. Denarni tokovi pri naložbenju		
a) Prejemki pri naložbenju		
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku, ki se nanašajo na naložbenje	301.649	392.767
Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	0	0
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	556.961	71.973
Prejemki od odtujitve naložbenih nepremičnin	0	0
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	28.035	65.657
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	418.628	192.993
	1.305.273	723.390
b) Izdatki pri naložbenju		
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	(9.100)	(6.519)
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	(2.219.530)	(1.469.371)
Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	0	0
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	(294.847)	(2.705)
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	(13.139)	(270.741)
	(2.536.616)	(1.749.336)
c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)	(1.231.343)	(1.025.946)
C. Denarni tokovi pri financiranju		
a) Prejemki pri financiranju		
Prejemki od vplačanega kapitala	0	0
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	841.416	0
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	46.109	681.467
	887.525	681.467
b) Izdatki pri financiranju		
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	(1.383.805)	(1.553.787)
Izdatki za vračila kapitala	0	0
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	(944.180)	(386.856)
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	(3.992.578)	(1.838.534)
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	0	0
	(6.320.563)	(3.779.177)
c) Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju (a + b)	(5.433.038)	(3.097.710)
Č. Končno stanje denarnih sredstev	8.074.518	7.989.475
x) Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ač, Bc in Cc)	808.177	2.241.982
y) Začetno stanje denarnih sredstev	7.266.341	5.747.493

13.5 Izkaz gibanja kapitala Skupine UNIOR

GIBANJE KAPITALA ZA OBDOBJE OD 31.12.2015 DO 31.03.2016

(v EUR)	I. Vpoklicani kapital	II. Kapitalske rezerve	III. Rezerve iz dobička					IV. Presežek iz prevrednotenja	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	VII. Prevedbeni popravek kapitala	Skupaj kapital lastnikom obvladujoče družbe	Kapital neobvladujočemu deležu	Skupaj kapital
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička							
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	2.012.271	120.190	(120.190)	422.408	37.140.778	27.748.406	453.903	4.557.108	(1.755.635)	135.955.186	8.675.842	144.631.028
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	2.012.271	120.190	(120.190)	422.408	37.140.778	27.748.406	453.903	4.557.108	(1.755.635)	135.955.186	8.675.842	144.631.028
B.1. Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	(40.433)	0	0	(40.433)	(2.180)	(42.613)
Druge spremembe lastniškega kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	(40.433)	0	0	(40.433)	(2.180)	(42.613)
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	(37.321)	0	6.298.621	(409.711)	5.851.589	388.091	6.239.680
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.298.621	0	6.298.621	634.917	6.933.538
Sprememba presežka iz prevrednotenja opredmetenih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	(37.321)	0	0	0	(37.321)	0	(37.321)
Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevredbe računovodskih izkazov podjetij v tujini	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	(409.711)	(409.711)	(246.826)	(656.537)
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	4.557.108	(4.557.108)	0	0	0	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	4.557.108	(4.557.108)	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	2.012.271	120.190	(120.190)	422.408	37.140.778	27.711.085	4.970.578	6.298.621	(2.165.346)	141.766.342	9.061.753	150.828.095

GIBANJE KAPITALA ZA OBDOBJE OD 31.12.2014 DO 31.03.2015

(v EUR)	I. Vpoklicani kapital	II. Kapitalske rezerve	III. Rezerve iz dobička					IV. Presežek iz prevrednotenja	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	VII. Prevedbeni popravek kapitala	Skupaj kapital lastnikom obvladujoče družbe	Kapital neobvladujočemu deležu	Skupaj kapital
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička							
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.986.340	120.190	(120.190)	0	36.988.159	28.877.092	(1.452.031)	3.215.101	(1.987.447)	133.003.161	7.358.201	140.361.362
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.986.340	120.190	(120.190)	0	36.988.159	28.877.092	(1.452.031)	3.215.101	(1.987.447)	133.003.161	7.358.201	140.361.362
B.1. Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	30.541	0	0	30.541	(965)	29.576
Druge spremembe lastniškega kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	30.541	0	0	30.541	(965)	29.576
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.140.509	762.793	5.903.302	1.278.891	7.182.193
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.140.509	0	5.140.509	544.989	5.685.498
Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevredbe računovodskih izkazov podjetij v tujini	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	762.793	762.793	733.902	1.496.695
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	20.900	0	0	0	21.008	0	3.173.193	(3.215.101)	0	0	0	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	20.900	0	0	0	21.008	0	3.173.193	(3.215.101)	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	2.007.240	120.190	(120.190)	0	37.009.167	28.877.092	1.751.703	5.140.509	(1.224.654)	138.937.004	8.636.127	147.573.131

13.6 Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom

13.6.1 Konsolidirana bilanca stanja Skupine UNIOR

- **Bilančna vsota** je na dan 31.03.2016 znašala 341,8 milijonov evrov in je za 2,3 milijone evrov oziroma 0,7% višja kot ob koncu leta 2015 predvsem zaradi povečanja kratkoročnih sredstev.
- **Dolgoročna sredstva** so se zmanjšala za 1,2% in v strukturi predstavljajo 65,1% celotnih sredstev, kar je 1,2 odstotne točke manj kot konec leta 2015. Neopredmetena osnovna sredstva so se v primerjavi s preteklim letom znižala za 6%, opredmetena osnovna sredstva pa so se znižala za 1,3%.
- **Naložbene nepremičnine** se v primerjavi s stanjem konec leta 2015 niso spremenile, zmanjšanje za 16 tisoč evrov je le posledica padca tuje valute v primerjavi z evrom.
- **Dolgoročne finančne naložbe** so se povečale za 2%, kar je v največji meri posledica vrednotenja pridruženih podjetij po kapitalski metodi.
- **Dolgoročne poslovne terjatve** so se povečale za 39 tisoč evrov in so za 9,7% višje v primerjavi s stanjem konec leta 2015.
- **Odložene terjatve za davek** so se glede na stanje konec leta 2015 znižale za 0,1%.
- **Zaloge** so se v primerjavi s koncem preteklega leta povečale za 0,6% oziroma za 416 tisoč evrov. Pri materialu beležimo znižanje zalog za 2,2% in pri trgovskem blagu za 4,9%, medtem ko so zaloge gotovih proizvodov za 0,2% višje. Zaloge nedokončane proizvodnje so se povečale za 5,9%, kar je posledica večje proizvodnje na programu Strojna oprema, saj bodo večje odpreme strojev v drugi polovici leta.
- **Kratkoročne finančne naložbe** so se zmanjšale za 8,7%, v strukturi sredstev pa predstavljajo 1,2% delež. Znižanje predstavljajo znižanja depozitov pri bankah za zavarovanje avansnih garancij.
- **Kratkoročne poslovne terjatve** so bile v primerjavi s koncem preteklega leta večje za 11,7% in sicer zaradi nižje prodaje v mesecu decembru 2015 ter posledično nižjem stanju terjatev konec leta. V primerjavi s stanjem izpred enega leta so se kratkoročne poslovne terjatve zmanjšale za 25% oziroma za 13 milijonov evrov.
- **Denarna sredstva** so se v primerjavi s stanjem konec leta 2015 povečala za 808 tisoč evrov ali za 11,1%, v strukturi aktive pa predstavljajo 2,4%.
- **Kapital** je na dan 31.03.2016 znašal 150,8 milijonov evrov in je za 6,2 milijonov evrov oziroma 4,3% višji kot ob koncu leta 2015. V strukturi predstavlja 44,1% delež, kar je 1,5 odstotne točke več kot ob koncu leta 2015.
- **Rezervacije in dolgoročne PČR** so se v primerjavi s koncem leta 2015 zmanjšale za 3,1% zaradi črpanja rezervacij za višino amortizacije ter izplačila jubilejnih nagrad in odpravnin.
- **Kratkoročne in dolgoročne finančne obveznosti** so se v primerjavi s preteklim letom skupaj zmanjšale za 3,1% oziroma za 4 milijone evrov. Zmanjšanje predstavlja odplačilo glavnih kreditov v prvem četrtletju.
- **Kratkoročne in dolgoročne poslovne obveznosti** vključujejo obveznosti do dobaviteljev, do zaposlenih, do države in drugih institucij ter prejete predujme za proizvode in storitve. V primerjavi s koncem preteklega leta so poslovne obveznosti skupaj večje za 2,2% oziroma za 1,1 milijonov evrov, kar ustreza povečanju prejetih predujmov.
- **Kratkoročne pasivne časovne razmejitve** so se v primerjavi s stanjem konec preteklega leta zmanjšale za 25,3%, največ zaradi prenosa kratkoročne rezervacije iz naslova predprodaje smučarskih kart, ki se razmejuje za obdobje december 2015 – april 2016.

13.6.2 **Konsolidirani izkaz poslovnega izida Skupine UNIOR**

- **Čisti prihodki od prodaje** so v prvem četrtletju leta 2016 znašali 58,6 milijonov evrov in so se v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta povečali za 1,3 milijone evrov oziroma za 2,2%.
- V strukturi celotne prodaje je dosegla **prodaja v Sloveniji** 13,3 milijonov evrov ali 22,7% delež, v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta pa je nižja za 3%. **Prodaja v druge države** je znašala 45,3 milijonov evrov in dosegla 77,3% delež, v primerjavi s preteklim letom pa je bila večja za 3,8%.
- **Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje** predstavlja povečanje za 1,4 milijone evrov glede na stanje konec minulega leta, medtem ko je v treh mesecih leta 2015 znašalo zmanjšanje 907 tisoč evrov. Na povečanje je vplivala predvsem povečana dinamika proizvodnje na programu Strojna oprema.
- **Kosmati donos iz poslovanja** je bil v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta iz razlogov navedenih v prejšnjih alinejah višji za 5,8% oziroma za 3,3 milijone evrov.
- **Stroški blaga, materiala in storitev** so višji za 1% glede na enako obdobje lanskega leta in imajo nižjo rast kot kosmati donos, kar je posledica nižjih vstopnih cen in optimizacije proizvodnje ter kaže na učinkovito izvajanje vseh ukrepov za izboljšanje poslovanja.
- **Stroški dela** so bili višji za 7,9% in glede na kosmati donos predstavljajo 26,1%, v istem obdobju preteklega leta pa so stroški dela predstavljali 25,6% glede na kosmati donos.
- **Odpirni vrednosti** so se v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta povečali za 13,8% zaradi višjih vlaganj v preteklem letu ter večjih vkalkuliranih postavkah za morebitne popravke vrednosti obratnih sredstev.
- **Drugi poslovni odhodki** so v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta višji za 6,7%, predvsem zaradi 76,9 odstotkov višjih oblikovanj rezervacij za morebitne popravke vrednosti zalog in terjatev.
- **Izid iz poslovanja** je v prvih treh mesecih dosegel 8,5 milijonov evrov in se je v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta povečal za 15,6%.
- **Finančni prihodki** so znašali 581 tisoč evrov in so se v primerjavi z enakim obdobjem lani znižali za 58,7% zaradi nižjih pozitivnih tečajnih razlik v nekaterih družbah, ki so v državah izven evrskega območja, v strukturi kosmatega donosa pa predstavljajo 1%.
- **Finančni odhodki** so znašali 1,6 milijonov evrov, od tega največ obresti iz posojil 1,4 milijone evrov. V primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta so se finančni odhodki znižali za 37,7%, v strukturi kosmatega donosa pa predstavljajo 2,7%. Znižanje je posledica nižjih negativnih tečajnih razlik v nekaterih družbah, ki so v državah izven evrskega območja, medtem ko so se obresti iz posojil znižale za 12,3% zaradi nižje referenčne obrestne mere in nižjega stanja finančnih obveznosti.
- **Čisti poslovni izid obračunskega obdobja** je v treh mesecih leta 2016 znašal 6,9 milijonov evrov, kar je 22% več kot v prvem trimesečju leta 2015 in predstavlja 11,4% kosmatega donosa. V enakem obdobju preteklega leta je znašal 5,7 milijonov evrov, glede na kosmati donos pa je predstavljal 9,9%.

13.6.3 Izkaz vseobsegajočega donosa Skupine UNIOR

- Znesek vseobsegajočega donosa je enak čistemu poslovnemu izidu obračunskega obdobja, zmanjšan za spremembo presežka iz prevrednotenja opredmetenih sredstev in povečan za dobičke oziroma zmanjšan za izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini. Drugih sprememb, ki bi vplivale na ta izkaz, ni bilo.

13.6.4 Izkaz denarnih tokov Skupine UNIOR

- **Denarni tok pri poslovanju** je pozitiven zaradi pozitivnega izida iz poslovanja in amortizacije, medtem ko ima sprememba čistih obratnih sredstev negativen vpliv.
- **Denarni tok pri naložbenju** je negativen predvsem zaradi izdatkov za pridobitev osnovnih sredstev in finančnih naložb, medtem ko imajo pozitiven vpliv deleži v dobičku pridruženih družb, prodaja opreme in prejeta odplačila danih posojil.
- **Denarni tok pri financiranju** je negativen zaradi odplačil glavnice in izdatkov za plačilo obresti za najete kredite.

13.6.5 Izkaz gibanja kapitala Skupine UNIOR

- **Kapital** se je v primerjavi s koncem preteklega leta povečal za 6,2 milijona evrov. Pozitiven vpliv je imel dobiček poslovnega leta v višini 6,9 milijona evrov, medtem sta negativen vpliv imela sprememba presežka iz prevrednotenja opredmetenih sredstev za 37 tisoč evrov in znižanje prevedbenega popravka kapitala za 656 tisoč evrov zaradi gibanja tečajev tujih valut, v katerih so izkazani računovodski izkazi odvisnih družb izven evrskega območja. Prerazporeditve znotraj kapitala so bile pri razporeditvi čistega poslovnega izida leta 2015 na preneseni čisti poslovni izid in rezerve iz dobička.